

सध्य मान्छेलाई समेत बिरामी बनाउने सरकारी अस्पताल

रुषा थापा
जोकोही पनि बिरामी भएपछि, अस्पताल जान्छ । बिरामी अस्पतालमा भर्ना भएपछि उसका परिवार कुरवा बस्नुपर्छ । यता, आफन्तजनहरु पनि बिरामी भेट्न आइपुग्छन् । अस्पतालमा भर्ना भएपछि, बिरामीदेखि कुरवा समेतले अस्पतालकै क्याटिनमा खाना खानुपर्ने हुन्छ । चाहे निजी अस्पतालको क्याटिन होस् या सरकारी अस्पतालको ।

त्यहाँ खानेकुरा महँगा पाइन्छ । त्यस्तै, गुणस्तरहीन हुन्छन् । बाँसी हुन्छ । तर, निजी तथा सरकारी अस्पतालभित्र सञ्चालित क्याटिनको सम्बन्धित निकायले अनुगमन गर्दैन । सरकारी अस्पतालमा मात्र होइन, सरकारी कार्यालयमा सञ्चालित क्याटिनमा पनि यस्तै हुन्छ । क्याटिन व्यवसायीको पोलिसी भनेकै जसरी भएपनि ग्राहकलाई ठगेर पैसा कमाउनु हो ।

आर्थिक अवस्था कमजोर भएका बिरामीका परिवारहरु अस्पतालको क्याटिनमा खानेकुरा किनेर खान सक्दैन । किनकि क्याटिनमा त्यति धेरै महँगो लिइन्छ, खानेकुराको । क्याटिन व्यवसायीले आफुखुशी खानेकुराको मूल्य निर्धारण गरेर आम नागरिकलाई ठग्दा समेत सरकार मौन छ । कानुनमा खानेकुराको मूल्य निर्धारण सरकारले गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।

तर, सरकार खानेकुराको मूल्य निर्धारण त गर्दैन नै अनुगमन पनि गर्दैन । जनताको हितमा काम गर्नुपर्नेमा सरकार क्याटिन व्यवसायीहरुको हितमा काम गर्छ । क्याटिनले आम नागरिकलाई गुणस्तरहीन खानेकुरा महँगोमा बेच्दा समेत न महानगरपालिकाले अनुगमन गरेर कारवाही गर्छ न नगरपालिकाले नै ।

अधिकांश क्याटिन सरकारी भवनमा सञ्चालन भएको पाइन्छ । यसरी सरकारी भवनमा क्याटिन राखेबापत सञ्चालकले त्यसको भाडा तिर्दैन । त्यस्तै, बत्ती, पानी र फोहोरको रकम पनि तिर्दैन । जतिपनि सरकारी अस्पतालभित्र क्याटिन सञ्चालन भएका छन्, ती सबै त्यहीँका कर्मचारीको मिलेमतोमा सञ्चालन भएको छ ।

कर्मचारीहरु कार्यालय जान्छ, हाजिर गर्छन् अनि क्याटिनतिर काम गर्न लाग्छन् । जनताले तिरेको करवाट काम नै नगरी उनीहरु तलब भत्ता पचाउँछन् । सरकारी कार्यालयमा क्याटिन सञ्चालन गर्न टेण्डर आह्वान गरिदैन । हाकिमकै आफन्त वा परिवारको क्याटिन सञ्चालन गर्छ । जबकि सरकारी कार्यालयमा क्याटिन सञ्चालन गर्न टेण्डर आह्वान गर्नुपर्छ ।

यदि टेण्डर आह्वान गरेर बाहिरको मानिसलाई क्याटिन सञ्चालन गर्न दिएमा राज्यको ढुकुटीमा लाखौँ राजस्व संकलन हुन्थ्यो । एउटा क्याटिन सञ्चालन गरेबापत महिनामै ५० हजारदेखि तीन लाखसम्म भाडा र बत्ती, पानी र फोहोरको समेत पैसा राज्यलाई आउन्थ्यो ।

अहिले सरकारी कार्यालयमा सञ्चालन भएका क्याटिन व्यवसायीहरुले राज्यलाई एक सुको तिर्दैनन् । न भाडा तिर्छन् न बत्ती, पानी र फोहोरको रकम । उल्टै ग्राहकसँग भने खानेकुराको महँगो शुल्क उठाउँछन् । सरकारी

चाडवाड.....

हुनु जरुरी देखिएको छ । यस्ता प्रवृत्तिले सडक दुर्घटना हुने देखि गैर जिम्मेवार कार्यमा संलग्न भएको प्रमाणित हुन्छ । तसर्थ चाडवाडको बेला नै पहिलाको तुलनामा हुने चेकजाँच, ट्राफिक जामलाई सम्बद्ध अधिकारीहरुले गम्भीर रुपले अध्ययन गरी कसरी हुन्छ, विकृति र विसंगतिको न्युनिकरण गर्दै अन्त्य गर्ने तर्फ जोड दिनु पर्दछ । उता सगठन कै बेइज्जत हुने गरी कनिष्ठ प्रहरी कर्मचारीहरुले यात्रुवाहक र मालवाहक सवारी साधनका चालकबाट रु. १० सम्म लिने गरेको विषयलाई अझ मिहिन ढंगले हेरिनु आवश्यक छ । यस्ता प्रवृति भाँगिदै जानाले संगठन अनि संगठन भित्रै अझ अविश्वास बढ्न सक्छ । यसर्थ समयमै त्यस्ता विकृतिजन्य क्रियाकलापको नियन्त्रण गर्दै अन्त्य गर्ने तर्फ सम्बद्ध निकायको सोच

कार्यालयमा सञ्चालन भएका अधिकांश क्याटिनले स्वीकृति लिएको छैन ।

बिना स्वीकृति क्याटिन सञ्चालन हुँदा राज्यको ढुकुटीमा आउनुपर्ने राजस्व गुमेको छ । सरकारी कार्यालय वा अस्पतालमा क्याटिन सञ्चालन गर्नेले राज्यदेखि ग्राहकसम्मलाई ठगेको पाइन्छ । अधिकांश क्याटिन कर्मचारीकै आफन्तले सञ्चालन गरेको हुँदा पनि यस्ता कुरा अहिलेसम्म बाहिर नआएको छ । कर्मचारीहरु कार्यालयमा हाजिर गरेपछि क्याटिनतिर लाग्छन् । त्यँहा गएर सित्तैमा खाना, खाजा खानुका साथै दिनभर गफ हाकेर बस्छन् । त्यस्तै, क्याटिनमा आवश्यक पर्ने खानेकुराहरु पनि सरकारी गाडीको प्रयोग गरेर ल्याउने गरेको पाइन्छ । यो सरासर सरकारी गाडीको दुरुपयोग हो ।

क्याटिनमा काम गर्ने श्रमिकलाई शोषण गरिन्छ । कतिपयलाई बिना तलब काम लगाइन्छ त कतिपयलाई थोरै तलब दिइन्छ । सरकारी अस्पतालमा आउने भनेकै गरिब जनता हुन् । कतिपयको त बिरामी उपचार गर्दागदै पैसा सकिन्छ । यस्तो अवस्थामा बिरामी वा कुरुवालाई भोक लाग्दा क्याटिनमा उधारोमा खानेकुरा दिइदैन ।

पैसा नै चाहिन्छ । गाउँबाट आएका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका तथा जुत्ता, कपडा च्यातिएको लगाएका बिरामी वा बिरामीलाई परिवारलाई सरकारी अस्पतालको क्याटिनमा खानुअघि नै पैसा मागिन्छ । यति मात्र नभई उनीहरुलाई अशिक्षित, सोभो देखेर अरुलाई लिनेभन्दा महँगो रकम लिइन्छ, खानेकुराको ।

सरकारी अस्पतालमा होस् या कार्यालयमा त्यँहीका कर्मचारीहरुलाई क्याटिन व्यवसायीले सस्तोमा गुणस्तरीय खानेकुरा दिन्छन् । तर, बाहिरका मानिससँग महँगो शुल्क लिएर पनि गुणस्तरहीन खानेकुरा दिन्छन् । सरकार भन्छ, सार्वजनिक स्थलमा सुत्ती, मंदिरा तथा अन्य नशालु पदार्थको प्रयोग गर्न पाइदैन । गरे कानूनवमोजिम कारवाही हुन्छ ।

तर, यहाँ त सरकारी कार्यालयका हाकिमको कोठाभित्र नै गुट्खा, सुत्ती र मंदिरा भेटिन्छन् । यति मात्र नभई कार्यालयको क्याटिनमा समेत यस्ता पदार्थहरुको बिक्रीवितरण भइरहेको पाइन्छ । सरकार हरेक क्षेत्रमा राजस्व उठाउन असफल हुदै आएको छ । आफ्नै भवनको प्रयोग गरेबापत पनि सरकार राजस्व उठाउँदैन ।

सरकारले हरेक क्षेत्रबाट राजस्व संकलन गर्ने र यस्ता व्यवसायीलाई कानूनको दायरमा ल्याउने हो भने अहिले राजस्व संकलनमा आएको गिरावट केही मात्रामा कम हुन्थ्यो होला । तर, सरकार यसतर्फ ध्यान दिँदैन । अहिले व्यवसायीदेखि घरधनी समेतले राज्यलाई राजस्व छलेको छ ।

व्यवसायीहरु व्यवसाय गरेर महिनामै लाखदेखि करोड आम्दानी गर्छन् । तर, राज्यलाई राजस्व तिर्दैनन् । अहिले पनि अधिकांश पसल वडा कार्यालय तथा नगरपालिकामा दर्ता भएको पाइदैन । यता, घरधनीहरु पनि करोडौँ खर्चिएर घर बनाउँछन् । भाडामा लगाएर मासिक लाखौँ आम्दानी गर्छन् । राज्यलाई भने घरवहाल कर छल्छन् ।

सरकारी कार्यालय तथा अस्पतालको क्याटिनमा सडेका, गलेका खानेकुरा पकाइन्छ । यस्ता खानेकुरा खाँदा अधिकांश मानिस बिरामी पर्छन् । उनीहरुमा भाडा पखाल लाग्ने, पेट दुख्ने, टाउको दुख्नेजस्ता समस्या देखा पर्छन् । सरकारी कार्यालय तथा अस्पतालका क्यानिटहरु फोहोरले हेरिनसक्नु हुन्छन् ।

यता, शौचालयहरु पनि फोहोरका कारण गइसक्नु हुदैन । बिरामी, बच्चा तथा वृढावुढीले थोरै मात्र खानेकुरा खान्छन् । तर, क्याटिनमा उनीहरुलाई छुट दिइदैन । थोरै खानेकुरा खाँदा पनि अरु सामान नै महँगो पैसा लिइन्छ । बिरामी भएर मानिस उपचारका लागि अस्पताल जान्छ ।

तर, क्याटिनमा पाइने त्यस्ता गुणस्तरहीन खानेकुरा खाँदा बिरामी भन्ु बिरामी हुन्छ । सरकार जनतालाई गुणस्तरीय उपचार सेवा दिने भन्दै अस्पताल खोल्छ । तर, अस्पतालका क्याटिन व्यवसायीले गुणस्तरहीन खानेकुरा बेचेर बिरामी नभएको मान्छेलाई समेत बिरामी बनाउँछ ।

जनता उपचारका लागि गाउँदेखि सहरसम्म तथा दुर्गमदेखि सुगमसम्म आउँछन् । सहरमा बस्ने ठाउँ नभएर कतिपय महँगो भाडा तिरेर होटलमा बस्छन् त कतिपय सडकमै सुत्छन् । तर, अस्पतालका क्याटिन व्यवसायीहरु यो देख्दैनन् । उनीहरुलाई जेजसरी भएपनि जनता ठग्नछ । अहिले पनि अस्पतालमा कुरुवा बसेका अधिकांश बिरामीका परिवारहरु भोकभोकै भेटिन्छन् । उपचार खर्चकै जोहो गर्न मुस्किल परेका उनीहरु क्याटिनमा खाना खाने कुरा बारे त सोच्दा नि सोच्दैनन् ।

तर, यस्ता बिरामी तथा बिरामीका कुरुवाका लागि कुनै पनि संघसंस्था तथा व्यवसायीले अस्पतालकै छेउछाउमा नि:शुल्क रुपमा खानेकुराको व्यवस्थापन गरिदिएको पाइदैन । अहिले पनि पैसा हुनेहरु मोटाएका छन् त पैसा नभएकाहरु भोकभोकै बस्नुपरेको छ । पछिल्लो समय उपत्यकाभित्र तथा बाहिरका जिल्लामा टोलैपिच्छे, गेट बनाएर टोलको नाम राखिएको पाइन्छ ।

त्यस्तै, धर्मको नाममा राजनीति भइरहेको छ । अहिले आफुसँग भएको रकम धर्म गर्ने भन्दै विभिन्न संघसंस्थामा लगेर खान गरिन्छ । त्यहाँ गएर नाचगान गरिन्छ, रमाइलो गरिन्छ । तर, दुःख परेकालाई सहयोग गर्नुपर्छ, खान नपाएकालाई खान दिनुपर्छ भन्ने कुरा मानिसबाट हटेको छ ।

अहिले चर्चामा आउनका लागि मानिसहरु आफूले विभिन्न संघसंस्थालाई यति सहयोग गरेको दाबी गर्छन् । तर, दुःखी गरिबलाई भने एक छाक खान पनि दिँदैनन् । उपचार खर्च तिर्न नसकेर जनता अस्पतालमा बन्धक बस्नुपर्छ । खाना नपाएर जनता सडकमा भौतारिएका छन् ।

तर, हाम्रा राजनीतिक दलका नेता तथा राष्ट्रपति र कर्मचारीहरु ग्याटिक भयो भने नि उपचार गर्न विदेश धाउँछन् । अनि कसरी जनताले सेवासुविधा पाउँछन् ? कहिले आउँछि, राजनीतिक दलका नेता र सरकारी कर्मचारीमा चेतना ? भक्तपुर

अर्थतन्त्र

सिटिजन्स बैंकले साधारणसभा पछि लाभांश दिने

काठमाडौँ - सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडको गत बिहीबार बसेको सञ्चालक समितिको बैठकले यहाँ असोज २६ गते शुक्रबारको दिन साधारणसभा बोलाएको छ । बैंकले गत आर्थिक वर्षको मुनाफाबाट शेयरधनीहरुलाई लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्न साधारणसभा बोलाएको जनाउँदै शेयरधनीहरुलाई दशैँअघि नै लाभांश दिने बताएको हो ।

सो बैंकले यसअघि प्रस्ताव गरेको सधारणसभाले पारित गरेपछि शेयरधनीले लाभांश पाउनेछन् । बैंक सञ्चालक समितिको बैठकले असोज २६ गते सभा बोलाउने निर्णय गरेको हो । सभाका लागि बैंकले असोज १५ गते बुक क्लोज गर्ने निर्णय गरेको छ । असोज १४ गतेसम्म कायम रहेका शेयरधनी तोकेकाले लाभांश पाउनेछन् । शेयरधनीलाई बैंकले ५.७९ प्रतिशत कर सहित नगद लाभांश दिने प्रस्ताव गरेको छ । सभामा बैंकले आर्थिक वर्ष २०७९-८० को सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, वासलात, नाफा नोक्सान लगायतका विषयमा छलफल गर्ने प्रस्ताव हुने बताएको छ । सभाले अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्था आपसमा गाभ्ने, गाभिने र प्राप्ति गर्न आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण कार्य गर्न सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी दिने विशेष प्रस्ताव पेश गरेर पारित गर्ने जनाएको छ । आर्थिक वर्ष २०८०-८१ का लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति गरी पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने र बैंकको प्रबन्धपत्र संशोधन गर्ने प्रस्ताव रहेको छ । बैंकको सभा काठमाडौँको कालिकास्थान डिल्लीबजारमा बिहान ११ बजेदेखि शुरु हुने जनाएको छ ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थाका करोडौँ निक्षेप खाता सुरक्षित

काठमाडौँ - निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाका ४ करोड १८ लाख निक्षेप खाता सुरक्षित रहेको जनाएको छ । निक्षेप तथा कर्जाको सुरक्षण (बीमा) गर्ने जिम्मा पाएको निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले हालसम्म उक्त प्राकृतिक निक्षेपकर्ताको १२ खर्व ८८ अर्व निक्षेप सुरक्षित राखेको जनाए तापनि हालसम्म वार्षिज्य बैंक, विकास बैंक र वित्त कम्पनीमा करिव ५ करोड ११ लाख ७७ हजार हाराहारीमा निक्षेप खाता रहेको बताएको छ। एउटै व्यक्तिको ४-५ बैंकमा खाता हुँदा जनसंख्याभन्दा बढी खाता देखिएको छ । कोषले करिव १७ लाख ऋणीको ८० अर्व रुपैयाँ कर्जासमेत सुरक्षित गरेको जनाएको छ । तर नेपाल राष्ट्र बैंकको तथ्यांक अनुसार क,ख र ग वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थामा १८ लाख ४५ हजार २१३ कर्जा खाता सञ्चालनमा रहेका छन्।

कोषले सो निक्षेप र कर्जाको सुरक्षा दिइरहेकाले साना उच्चमीदेखि आम निक्षेपकर्ता सुरक्षित भएको अर्थमन्त्री डा. प्रकाश शरण महतले बताएका छन् । गत बिहीबार कोषको ५० औँ वार्षिकोत्सव कार्यक्रममा बोल्दै अर्थतन्त्रमा चलाइएको नकारात्मक कुचक्रलाई सुचक्रमा बदल्न निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्ने सक्ने बताउँदै निजी क्षेत्रले पनि सकारात्मक तरंग फैलाउन मन्त्री महतले अनुरोध गरेका थिए । त्यस अवसरका मन्त्री महतले

लघु वित्त तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण, कृषि कर्जा सुरक्षणजस्ता कर्जा सुरक्षणको बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई दुरदराजमा रहेका निम्न वर्गको पहुँचमा यसले कार्य क्षेत्र विस्तार गरेको बताउँदै 'अर्थतन्त्रमा चलाइएको नकारात्मक कुचक्रलाई सुचक्रमा बदल्न निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्ने, पहुँच विस्तार भइरहेको बताए । यसले साना उच्चमीदेखि आम निक्षेपकर्तालाई सुरक्षा प्रदान गरेको छ। लघु वित्त तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण, कृषि कर्जा सुरक्षण जस्ता कर्जा सुरक्षणको बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई दुरदराजमा रहेका निम्न वर्गको पहुँचमा यसले कार्य क्षेत्र विस्तार गरेको बताइएको छ।'


शंखधर मार्ग बायरिलाँमा दशैँ मेला हुने

मध्यपुर थिमि - दशैँ तथा तिहारको अवसरमा मध्यपुर थिमिको शंखधरचोक स्थित बायरिलाँमा दशैँ तिहार बजार मेला हुने भएको छ । स्थानीय व्यापार व्यवसाय एवं संस्कृति प्रवर्द्धन गर्न शंखधर मार्ग(बायरिलाँ) टोल सुधार समितिको आयोजनामा बायरिलाँ दशैँ तिहार बजार मेला एवं विविध साँस्कृतिक कार्यक्रम - २०८० हुन लागेको हो । यही असोज १३ गते शनिवारदेखि मंसिर २ गते सम्म मेला संचालन हुने जानकारी शनीवार आयोजित पत्रकार सम्मेलन गरी दिएको हो । टोल सुधार समितिका अध्यक्ष उमेश श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको सम्मेलनमा बजार मेलासँगै नेवारी खाजा स्टलहरू तथा विविध साँस्कृतिक कार्यक्रम पनि संचालन हुने समितिका सचिव डा. रामहरि श्रेष्ठले बताए । कोरोनाका कारण ठप्प भएको व्यापार व्यवसायलाई पुन: चलायमान बनाउन २०७८ सालमा पहिलो पटक दशैँ तिहार बजार संचालन गरेको तथा यस बर्ष देशमा आर्थिक मन्दीका कारण सुस्ताएका व्यापार व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न तथा स्थानीय संस्कृतिको प्रवर्द्धन गर्न बजार मेला संचालन गर्न लागेको कोषाध्यक्ष रामकृष्ण श्रेष्ठले जानकारी दिए ।
मेलामा एक हजार भन्दा बढी रकमको सामान खरिदमा एउटा कुपन दिने र समापनको बेला लक्की डु मार्फत उपहार प्रदान गर्ने कोषाध्यक्ष श्रेष्ठले बताए । भक्तपुरको नवदुर्गा थिमिमा आउदाँ नवदुर्गा गण यही टोल भएर खोलामा खाना पकाउन जाने भएकोले वाराही जाने बाटो अर्थात वाराही लाँ हुँदै बायरीलाँ टोल भएकोले मेलामा विविध स्थानीय साँस्कृतिक प्रदर्शनी समेत हुने गरिने समितिका उपाध्यक्ष रोशन बज्राचार्यले बताए । बजार मेला तथा विविध साँस्कृतिक कार्यक्रमका लागि संस्थापक अध्यक्ष रत्न तितिसिं श्रेष्ठको संयोजकत्वमा आयोजक समिति पनि गठन गरेको बताए ।



भाषा– लिपी, संस्कार–संस्कृति, धर्म–कर्म लगायतका विविध पक्ष बारे जानकारी लिन “मुन्धुम मासिक” खोजीखोजी पढौ !!





“मातृभाषाको उन्नति नगर्ने जातिको पतन र विनाश हुन धेरैबेर लाग्दैन ।”
- बाल गंगाधर तिलक

“नारी मात्र पुरुषको पत्नी होइनन्, उनी राजनीतिक नेता, कार्यकर्ता पनि हुन् ।”
- क्रुप्सकाया

सम्पादकीय

राहत शिक्षक आन्दोलनको रहस्य ?

संघीय राजधानी काठमाडौँ उपत्यका नै अस्त व्यस्त हुने गरी देशभरका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले संसदमा संघीय सरकारले छलफलका लागि दर्ता गरेको शिक्षा विधेयकको विरुद्ध हजारौँको संख्यामा सहभागी बन्दै नारा, जुलुस, ग्याली प्रदर्शन गर्नुको रहस्य के हो ? यसको रहस्य राजनीतिक उपलब्धिका निम्ति हो वा अन्य यसै भन्न सकिने स्थिति छैन । विद्यालय जस्तो पवित्र एवं शान्तिपूर्ण क्षेत्रमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको साझा संगठन नेपाल शिक्षक महासंघको आह्वानमा उक्त विरोध प्रदर्शन गरेका हुन । उनीहरूले विरोध कार्यक्रम गर्दै गर्दा उता सामुदायिक विद्यालयमा पठन-पाठन गर्ने ५३ लाख बालबालिकाले भने, अध्ययन गर्ने अवसर चुकाउनु परेको यथार्थतालाई शिक्षक आन्दोलनमा सहभागी शिक्षक तथा कर्मचारी कतिले बुझे, बुझेनन त्यो गर्भमै रहेको छ । तर पनि तिनै बालबालिकाका अभिभावक तथा आमनागरिकले विभिन्न शीर्षकमा बुझाएका सरकारी राजस्व र करहरूबाटै संकलित राज्यको ढुक्टीबाट तलब, भत्ता लिने शिक्षक तथा कर्मचारीहरूले विद्यार्थी र अभिभावकहरूको परिश्रमसँगै समस्या र अधिकार बुझ्न नसक्नु लाज मर्दो विषय हो । जब कि त्यो आन्दोलन राज्य व्यवस्थाको लागि पनि होइन र त्यो शिक्षक तथा कर्मचारीहरूबाट मात्र पनि सम्भव छैन । तसर्थ शिक्षा जस्तो महत्वपूर्ण क्षेत्रमा अध्यापन गर्ने शिक्षक तथा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीकोसमेत गम्भीर ध्यानाकर्षण हुन जरुरी छ । शिक्षकहरूले संसदमा दर्ता भएको विधेयकहरू मध्ये विभिन्न १८ बुँदामा असहमति जनाउने क्रममा हजारौ शहीदहरूको उत्सर्ग र लाखौ नागरिकको बलिदानीपूर्ण संघर्षबाट रुपान्तरित संघीय राज्य व्यवस्था, धर्म निरपेक्षता, समानुपातिक समावेशी, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीका साथै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संविधान-२०७२ विपरीत नै आन्दोलन गरेका त, होइनन् भन्ने जिज्ञासा उत्पन्न गराएको अवस्था छ । तर पनि चौथो दिनमा राजनीतिक दलले अघि सारेको माग स्वरूप मुख्य ६ बुँदे सहमति गर्दै सम्पूर्ण आन्दोलनको कार्यक्रम बन्द गर्यो । तैपनि सोही आन्दोलनमा सहभागी राहत शिक्षकहरूले पुनः आन्दोलन गरिरहनुलाई सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरू माथिको खेलवाड हो भन्न करै लाग्छ नकि, एउटै उद्देश्यका साथ शुरु भएको आन्दोलनले विश्राम लिई सक्दा पनि हाम्रो माग सम्बोधन भएन भन्दै आन्दोलनलाई निरन्तरता दिनुको लक्ष्य के हो ? सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका अभिभावक, आमनागरिक तथा सम्बद्ध निकायले गम्भीर भएर सोच्नु पर्ने बेला भएको छ । अन्यथा राजनीतिक पार्टीकै भोले, कार्यकर्ता बन्ने होडमै विद्यार्थीलाई पढाउन छाडेर आन्दोलन गर्नमा दत्तचित्त भएर लाग्छन भने तिनलाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिले बिदा दिनुको अरु विकल्प छैन ।

नेपाल आर्मी, इण्डियन आर्मी, ब्रिटिस आर्मी, सिंगापुर प्रहरीलागायत विभिन्न शारीरिक फिटनेशको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।



संविधानका कमजोरीलाई सुधार गर्दै लानुपर्छ : राजनीतिक पार्टीभित्र विकृति

- डा. शेखर कोइराला

हामीले संविधान बनाएको आठ वर्ष भएको छ । त्यसमा हामी र राजनीतिक पार्टी कहाँ छौं भन्ने कुराको चर्चा गर्नु अत्यन्तै सान्दर्भिक छ जस्तो लाग्छ ।

राजनीतिक पार्टीहरू प्रजातान्त्रिक छन् कि छैनन् भनेर धेरैको मनमा प्रश्न उठेको छ । पार्टीमा अन्तरिक लोकतन्त्र छ कि छैन ? अरुको पार्टीमा भन्दा हामीले हाम्रो पार्टीमा आन्तरिक लोकतन्त्र भनेर केलाई व्याख्या गर्ने भनेर हेर्नुपर्ने हुन्छ । तर छाडातन्त्र बढेको जस्तो देखेको छु । सबै राजनीतिकर्मीमा छाडातन्त्र र जो पार्टीलाई नेतृत्व गरिरहनु भएको छ । उहाँहरू निरंकुश हिसाबले हिँड्न खोजिरहनु भएको छ । कहिलेकाही केही घटना हुन्छन् ।

अब राज्यले केही गर्न थाल्यो कि भन्ने आम मान्छेलाई हुन्छ । तर तीन-चार दलका शीर्ष नेता बसेर भोलिपल्ट सबै कुरा सामसुम हुन्छ । अहिले राजनीतिक पार्टी भित्र विकृति विसङ्गतीले आकाश नै छोडसक्यो भन्दा हुन्छ । त्यो अवस्थाबाट हामी गइरहेका छौं । हामीले संविधान बनायौं । त्यो राम्रो छ वा नराम्रो छ भनेर हेर्दा सबै देशको संविधान हेर्दा 'डेमोक्रेटिक' नै लेखेको हुन्छ । हुन त म कुनै संविधानविद् होइन । अरु देशको संविधान पढेको छैन । तर सबैले संविधानलाई डेमोक्रेटिक नै लेखेको हुन्छ । हामी त्यसको कार्यान्वयनको पक्षमा सक्रिय छौं कि छैनौं ? हामी ठिक छौं कि छैनौं ? राजनीतिक पार्टीहरू ठिक छन् कि छैनन् ? विपक्षी नै नभएको संसद् भयो भने के हुन्छ ? भन्ने महत्त्वपूर्ण सवाल उठेको छ ।

मैले फली एस नरीमन भन्ने एक जना इन्डियाको संविधानविद्को अन्तर्वार्ता पढें । उहाँले विपक्षीको आवाज संसदमा सुनिएन भने त्यो संसद संसद नै होइन भनेर भन्नुभएको रहेछ । हाम्रो त्यस्तै अवस्था छ । अहिले हाम्रो संविधान लिभरल छ । समावेशितामा पनि राम्रो छ । त्यसमा पनि अबै गदै जानुपर्ने हुन्छ । संविधान ठिक छ तर त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने हामी सासदहरू ठिक छौं कि छैनौं भन्ने कुरा मुख्य हो ।

हामीले यसलाई पालना गरेका छौं कि छैनौं ? संविधानले के दिने हो र जनताले लडेर ल्याएर हामीहरू फ्रन्टमा आयौं । एउटा संविधान लेख्यौं । त्यसमा केही कमीकमजोरी होलान् त्यसलाई सुधार गर्दै जानुपर्छ । तर स्टेटमा भएका

मानिसहरूले के खोजेका छन् भन्ने गम्भीर सवाल हो । यो आठ वर्षमा उनीहरूको जीवनमा परिवर्तन आयो कि आएन ? यो प्रश्नमाथि सोच्नुपर्छ । अहिले हरेक सुचांकहरू हेर्दा जीवनमा परिवर्तन होइन कि त्यो ह्रास भएको अवस्था देखिन्छ । त्यसले संविधान कार्यान्वयनमा र राजनीतिक दलहरूको भूमिकामा प्रश्न पक्कै उठ्छ ।

संघीयताको कुरामा यो राजनीतिक दलको बीचमा संविधान बनाउँदा संघीयतामा एकमत थिएन । पहिचानवादीको आफ्नै थियो । नेपाली कांग्रेस एमालेको अर्को थियो । तर हामी जे भए पनि संघीयतामा पुग्यौं । तर त्यसले पुगेन भनेर केही दलहरूले अहिले केही विषय उठाइरहनु भएको छ । अहिले कोशी प्रदेशको हेर्दा त्यहाँ नामाकरणको विषयलाई लिएर विवाद पैदा भएको छ । कोशी नमान्ने र त्यहाँ कोही किराँत हुनुपर्ने वा लिम्बुको वा पहिचानको केही जोडिनुपर्ने भन्ने विषय आएको छ । त्यो जोडिनुपर्छ या पर्दैन भन्ने कुरा एकठाउँमा छ । तर त्यो दुई तिहाइले कोशी प्रदेश नाम पास गरेको हो ।

प्रधानमन्त्रीजीले तपाईं हामीलाई २०८४ को चुनावमा जिताउनुहोस् पहिचानको आधारमा राज्य दिन्छौं भन्नुभयो । कुनै पनि राजनीतिक दलको शीर्ष नेतृत्वले गैरजिम्मेवारी हिसाबबाट बोल्नु हुँदैन । हामी त्यसमा चुकिरहेका छौं किनभने अहिले विश्व नै लोकप्रियतावाद 'पपुलिजम'मा अगाडि बढेको छ । उहाँले पनि त्यही उपाय अपनाउनुभयो । यसरी बोल्दा मानिसको इच्छा हुन्छ । आकांक्षा हुन्छ तर त्यसमा हामीले कसरी ध्यान दिएर अगाडि बढ्दा ठिक हुन्छ । त्यो भएन भने हामी द्वन्द्व निम्त्याउने तिर गइरहेका छौं । अहिले संविधानमा धर्म निरपेक्षता लेखेको छ । व्याख्या पनि गरेको छ ।

सनातनदेखि चलिआएको धर्म संस्कृतिलाई संरक्षण गर्ने भनेर व्याख्या गरेको छ । हरेक विषयमा विवाद हुन्छ अहिले धरानमा जुन विवाद भयो त्यसको भोलिपल्ट म त्यहाँ पुगें त्यहाँका मानिसमा धेरै त्रास थियो । मैले त्यहाँका इसाई साथीहरूसँग भेटेर कुरा गरें र सम्झाएँ ।

विराटनगर आएर धर्म गुरुसँग कुरा गरें कुनै किसिमको कम्प्रमाइज गरेको मैले देखेको छैन । दुर्भाग्य राजनीतिक दलहरू हामीहरू यसमा संवेदनशील नै भएका छैनौं नेपाल

बहुभाषिक, बहुजाति र विभिन्न भाषाभाषीको देश हो । कुनै पनि जतिको बाहुल्यता नभएको देश हो । यहाँ हामीले यसरी अगाडि बढ्यौं र राजनीतिक दल यस्ता विषय अगाडि आएर कन्ट्रोल अहिले नै गरेनन् भने जातीय द्वन्द्व निम्तिन्छ । यस्ता विषयमा हाम्रो ध्यान गएको छैन । हाम्रो ध्यान त कोशी प्रदेशमा सरकार कसले बनाउने भन्नेमा छ । यो सरकारले के गर्छ भन्ने कुरा होइन ।

अहिले एक वर्षदेखि चार वा पाँच जना जति मुख्यमन्त्री नै भइसक्नु भयो । अर्को यो संविधानमा एउटा संसदीय सुनुवाइ समितिमा यो राम्रो हो या नराम्रो हो भनेर मैले बुझेको छैन । तर हामीले हटाउनुपर्छ जस्तो लाग्छ । संवैधानिक परिषद् भइसकेपछि संसदीय पद्धति भएको मुलुकमा जहाँ संवैधानिक परिषद्, संसदीय सुनुवाइ समितिको जरुरत छ कि छैन ? संसदीय सुनुवाइ पनि चित्त बुझेको छैन भनेको सुनिन्छ । यो जरुरत छ कि छैन ? यसमा पनि छलफल आवश्यक छ ।

अर्को कुरा संसदहरूले आफ्नो प्रभुत्व देखाउन जसरी दुई वटा महाअभियोगको प्रस्ताव आयो । संसदमा त्यो नेपालको इतिहासको लागि लोकतन्त्रको लागि कालो दिन हो भन्छु म ।

राजनीतिक पार्टीको कुरा गर्दा टीआरसी एकदमै जल्दोबल्दो विषय भइसकेको छ । हाम्रो नेतृत्व तहलाई हामी आफै फर्छौं कि समस्यामा पर्छौं कि भन्ने लाग्छ । हामीहरू बीचमा पनि छलफल हुन्छ । तर मैले देखेको भनेको नेपालको सर्वोच्च अदालतले यो विषयमा केही न केही निर्णय त गरेको छ । पहिलो यो भन्दामाथि जान सक्दैनौं भनेको छ । अर्को पीडितहरू छन् । जसले आफ्ना दुःखहरू पखिरेका छन् । तेस्रो अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय छन् जसले यो टीआरसीको बारेमा केही कुरा भनिरहेको छ ।

यो विषयलाई हामीले हेरेका छैनौं । पीडितलाई परिपूरण दिएर समाधान गर्न सकिन्छ भन्नुहुन्छ । ठिकै छ । पीडितसँग बसेर कुरा गरेर छलफल गर्नुपर्ने कुरा गर्नुपर्ने एउटा त समाधान हुन्छ । न्यायालयले दिएको मुद्दालाई हामीले कसरी अवहेलना गरेर जाने ? फेरि अदालतमा त जान्छ नि मुद्दा । यो कुरालाई राजनीतिक पार्टीले प्रजातान्त्रिक हिसाबले हेर्ने भने मात्र हामी ठिक ठाउँमा पुग्यौं कि जस्तो लाग्छ ।

अहिले भएका संवैधानिक

निकायमा पनि सुनुवाइ समितिले नै गर्दा अड्किएको होला । त्यो ६ वर्षसम्म नै अड्किरहन्छ कि यसको छिनोफानो हुन्छ थाहा छैन । अहिले संसद् र राजनीतिक दलहरूको भूमिकामा गौण नै छ । किनभने हवीप लाग्छ भन्ने हिसाबले हामी जान्छौं । आफ्नो स्वतन्त्रता राख्नुपर्छ तर त्यो भएको म देखिँदैन । नागरिकले भ्रष्टाचार मुक्त समाज खोजेको छ । सुशासन खोजेको छ । पारदर्शीता, जवाफदेहीता र उत्तरदायी खोजेको छ तर केही पनि नेपालको नागरिकले भेटेका छैनन् ।

हाम्रा गत वर्ष दुई लाख विद्यार्थी पढ्न बाहिर गए । कसरी देशको शिक्षालाई सुधार्ने ? अहिले नर्सिङ शिक्षामा १८ हजारले पास गरेर १८ सय पनि सिट छैन । सिट संख्या घटाइदिएको छ । विद्यार्थी सीमा क्षेत्रमा पढ्न जाँदैछन् । त्यहाँ नेपाल परिचय भनेर पढाइन्छ । यो हाम्रो दुर्भाग्य हो । अर्को तिर बेलायतले १० हजार नर्स मागेको छ । यो कसरी हामीले तालमेल गर्ने हो ? यस्ता कुरामा हाम्रो सोच बनेको म देखिँदैन । यसलाई कसरी समेट्ने हो । यो गम्भीर सवाल छ ।

सरकार धेरै स्वेच्छाचारी हिसाबले हिँड्न थाल्यो कि भन्ने डर छ । यसलाई हामीले कसरी कन्ट्रोल गर्दै जाने ? संसदको पनि रोल हुन्छ यसमा । हाम्रो पनि रोल छ । राजनीतिक पार्टीहरूको पनि रोल छ । कन्ट्रोल गर्दै अगाडि जाने हो ।

कुनै पनि यस्ता विषय आउँछन् । भ्रष्टाचारका कुनै पनि इस्युहरू आउँछन् । राजनीतिक दलका शीर्ष नेता एक ठाउँमा बसेर त्यसलाई तत्काल नै टुंग्याउँछौं । सबै कुरा मिलिहाल्छ । यसरी जाँदा हाम्रो देशको प्रजातन्त्र 'हाउ डेमोक्रेसी डाइज' भन्ने पुस्तकमा सबै उल्लेख छ । यी कुराहरूलाई हामीले मनन गरेर जाँदा ठिक हुन्छ जस्तो लाग्छ । तर देशको राजनीतिक अवस्था अत्यन्त नाजुक भइरहेको छ । राजनीतिक पार्टीको सरकारमा जान्छ र कसले सरकारको नेतृत्व गर्छ भन्नेबाहेक यो भन्दा अगाडि सोच नै अगाडि बढेको छैन । त्यो दुर्भाग्य भइरहेको छ ।

(संविधान दिवसका अवसरमा पेभिलियन हल दरबारमार्गमा आयोजित कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस नेता डा. शेखर कोइरालाले राख्नुभएको धारणाको सारसंक्षेप)

खबरहबबाट



पाठक मन्थन



एउटा नमुना अखबारको रूपमा स्थापित

श्रीसम्पादकज्यू,

देशको हजारौँ अखवारिताको ताँतीमा विगत ३० वर्ष यतादेखि आफ्नै बलबुतामा पृथक र पत्रकारिताको धर्मलाई निर्वाह गर्दै आएको र सबै प्रकारबाट ठगिएका नेपालीजन कै निम्ति लोकप्रिय सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखवारको निरन्तरता र प्रतिबद्धताका लागि हार्दिक बधाई अनि शुभेच्छा प्रकट गर्दछौ । यसरी निरन्तर एउटा भिड सामु आफूलाई स्पष्ट, निष्पक्षता र सत्य-तथ्यताको वकालत गर्दै अघि बढेको उद्घोष सहित आमनेपाली पाठक सामु प्रत्येक हप्ताको सोमबार प्रकाशित सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखवार एउटा नमुना अखवारको रुपमा स्थापित भएको छ भन्न कसैले चुक्नु हुन्न भन्ने लागेको छ । किनकि, पत्रकारिताको मिसनलाई शिरोधार्य गर्दै वास्तविक समस्या र अप्ठ्याराका विषयलाईसमेत सरकार अनि सम्बद्ध निकायलाई भकभक्काउन पनि त्यतिकै जरुरी भएको हाम्रो ठहर छ । त्यस का लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखवारले यति धेरै कार्य गरिरहेको छ । जसको हामी अहिले नै मूल्याङ्कन गर्न सक्दैनौ । भनौ, सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक अखवारले हामी जस्ता पाठक, ग्राहक, शुभेच्छुक कसैका लागि पनि ठूलो सचेतना र सत्कर्म गर्न उत्साहित गर्दै आएको छ !

कुवेर थुलुङ - सल्लेरी, सोलुखुम्बु, अनन्त चाम्लिङ - बलम्ता, उदयपुर, गजेन्द्र लेप्चा- फिक्कल, इलाम, घनेन्द्र धिमाल -मङ्गलबारे, मोरङ, चन्द्रमान विश्वास -दुहवी, सुनसरी ।

समस्या समाधान गर्न ध्यान जाला

श्री सम्पादकज्यू

हामी तपासिलका नारी पाठकहरू त्यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकालाई औधि माया गर्ने मध्येका शुभचिन्तक भएको अवगत गराउन चाहन्छौ । त्यस सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले विशेषतः हामी जस्ता नारी पात्र भै असक्त, बालबालिका, वृद्धवृद्धाको सवालमा हुने गरेका अमानवीय व्यवहारदेखि अपहेलनापूर्ण भेदभावका अवस्थालाई आमनागरिक देखि सरकारी निकायसमेतमा उजागर गर्दै आएको छ । जुन कार्य अत्यन्तै सद्धानीय र उपयोगी भएको हामीले महसुस गरेका छौ । त्यसका लागि सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाको सम्पूर्ण टिमलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छौ । यस्ता खालका पाठ्य सामग्रीले पक्कै पनि हामी नेपाली नारी, असक्त, असहाय, युवा-युवती, बाल-बालिका, वृद्ध-वृद्धाको वास्तविक जीवन पद्धति, अवस्था बारे जान्ने अवसर मिल्नुका साथै सम्बद्ध पक्षकोसमेत ध्यान आकर्षण हुनेमा हामी विश्वस्त छौ । जसले गर्दा उनीहरूको आवश्यकता र समस्या समाधान गर्न सम्बन्धित पक्षले ध्यान दिन सक्ला कि भन्ने हाम्रो अपेक्षा रहेको छ । हाम्रो यिनै अपेक्षा र अनुरोधलाई सुम्निमा राष्ट्रिय साप्ताहिक पत्रिकाले स्वतस्फुर्त रुपमा आफ्नो लोकप्रिय, जनप्रिय सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन गर्दै आएकोमा हामीलाई निकै खुशी र गर्व लागिरहेको व्यहोरा पनि यसै स्तम्भ मार्फत अवगत गराउन चाहन्छौ, धन्यवाद !!

अनिता किराती - टक्सार, भोजपुर, कविता चाम्लिङ - टेम्मा, खोटाङ, गंगा चौधरी- देउखुरी, दाङ, हेमा गुरुङ - रत्ननगर, चितवन, प्रनिशा आले- दमौली, तनहुँ ।

यस बर्ष जिब्रो छेडेर पशुपतिसम्म परिक्रमा



भक्तपुर - यसवर्षको 'येयापुन्ही का दिन हुने म्ये प्वा खनेगु जात्रा'मा मध्यपुर थिमिका बालकराम नानीचा श्रेष्ठले जिब्रो छेडेर पशुपतिको दर्शन र परिक्रमा गरी फर्कने बताएका छन । येयापुन्हीको दिन म्ये प्वा खनेगु जात्रा व्यवस्थापन समितिले आयोजना गरेको भेलामा उनले जिब्रो छेडेर पशुपतिको दर्शन गरी मध्यपुर थिमि फर्कने जानकारी दिएका हुन ।

उनले यस पटक दोस्रो चोटी जिब्रो छेड्न लागेको हो । उनले यसभन्दा अघि २०७५ सालमा जिब्रो छेडाएको थियो । मध्यपुर थिमिमा वर्षको दुई पटक जिब्रो छेड्ने जात्रा सञ्चालन हुन्छ । विस्का: जात्राको अवसरमा वैशाख २ गते विहान मध्यपुर थिमि-८ बोदे नगरमा र येयापुन्ही अर्थात आश्विन शुक्ल पुर्णिमाको साँझ मध्यपुर थिमि-५ स्थित दिगु भैल: मन्दिर परिसरको दबुली

दिगुलीमा जिब्रो छेड्ने जात्रा सञ्चालन हुने परम्परा छ । जुन यसवर्ष असोज १२ गते थिमिमा म्ये प्वा खनेगु (जिब्रो छुड्ने) जात्रा हुँदैछ । बोदेको जात्राले सदियौंदेखी निरन्तरता पाइरहेको छ भने थिमिको जात्रा नियमित सञ्चालन भएको पाईंदैन । लामो समय रोकिएको यो जात्राले २०७४ सालमा पुनर्जिवन पाएको थियो । करिव दुई दशक रोकिएको यो जात्रालाई २०७४ सालमा विरेन्द्रभक्त श्रेष्ठले जिब्रो छेडाएर पुर्नजिवन दिएको थियो । २०७५ मा बालकरामले जिब्रो छेडाए भने २०७६ साल पछि कोरोनाका कारण रोकिएको यो जात्रा गत वर्ष पुन: विरेन्द्रभक्तले जिब्रो छेडाएर निरन्तरता दिएको थियो ।

बोडेको जिब्रो छेड्ने जात्रामा जस्तो निश्चित परिक्रमा मार्ग यस थिमि दिगुलीमा हुने जात्रामा नहुने भएकोले जिब्रो छेडाउने

व्यक्तिको स्वइच्छामा परिक्रमा गर्ने प्रचलन रहेको छ । यो भन्दा पहिले पनि जिब्रो छेडाएर पशुपति र चाँगुनारायणको दर्शन र परिक्रमा गरेको जनश्रुती रहेको छ

कार्यक्रममा मध्यपुर थिमिका प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले बालकरामको साहसले भावी पुस्तामा जिब्रो छेडाउन अभिप्रेरित गर्ने विश्वास व्यक्त गरे भने उपप्रमुख विजयकृष्ण श्रेष्ठले बालकरामको संस्कृति प्रतिको लगावलाई उच्च सम्मान दिनुपर्ने बताए । उपप्रमुख श्रेष्ठका अनुसार जिब्रो छेडाएर बाँसबाट बनेको महादिप काँधमा बोकेर



थिमिबाट पशुपतिको दर्शन गरी पुन: थिमिको बालकुमारी मन्दिर परिसरसम्मको यात्रा निकै कठिन भएपनि बालकरामले जुन सहास देखाएको छ, त्यो उनको संस्कृति प्रतिको लगावलाई उच्च सम्मान गर्नुपर्ने बताए ।

नगरको मुर्त अमूर्त कला संस्कृतिको संरक्षणमा आर्थिक तथा भौतिक सहयोग गर्दै आइरहेको मध्यपुर थिमि नगरपालिकाले जिब्रो छेड्ने जात्रालाई पनि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदै आएको छ । सोही अनुसार यसवर्ष पनि नगरपालिकाले उचित सहयोग उपलब्ध गराउने उपप्रमुख श्रेष्ठले बताए ।

थिमिको जिब्रो छेड्ने जात्राको लागि जात्राको आठ दिन अगाडि शुक्रवार असोज ५ गते छ: दुसालेगु चलन रहेको छ । त्यसको लागि बालकुमारी मन्दिरमा एघार वटा किसली चढाउनु पर्दछ र रातोभालेको

बलि दिएर बालकुमारीको साधना गर्नुपर्दछ । जिब्रो छेड्ने जात्राको चारदिन अघि थिमिको लायकूका प:माहरुले हनुमानढोका दरवारमा गएर राज खड्ग लिएर आउने र सो खड्गलाई जात्राका दिन राजप्रतिनिधिको रुपमा दबलीमा राखी जिब्रो छेडाउने गरिन्छ । ईन्द्रजात्रा अर्थात चतुर्दशीको दिन बालकुमारीमा पुन पुजासहितको रातो भालेको बलि दिई छवयला ब्व: भोज खुवाउने चलन छ ।

त्यसको भालिपल्ट येया पुन्ही अर्थात आश्विन शुक्ल पुर्णिमाको दिनमा दुता नं (जामा) लगाएर बालकुमारीमा पूजा गरि वेलुकापख (साँझ)

बालकुमारी देखि दिगुलीस्थित दिगुभल:सम्मको बाटोमा रहेका मन्दिरहरुमा बलि दिदै जानु पर्दछ । त्यसपछि दिगुभैल: मन्दिरमा गुरु (जामन: थरका व्यक्ति) को उपस्थितिमा भैल: द्योको पूजा गरिन्छ । यो पूजा पश्चात जिब्रो छेड्ने व्यक्तिलाई दैवी शक्ति प्राप्त हुने जनविश्वास रहेको छ । त्यहाँबाट जिब्रो छेड्नेलाई दुई जनाले समाई भैल: द्योको सामुन्ने मुख फर्काई उल्टो दिशा तर्फा हिडाई दबलीमा पुर्‍याईन्छ ।

दबलीमा पुगेपछि नकमीले बनाएको १० इन्च लामो सुईरोबाट कमी नाथोले जिब्रो छेडाउने काम हुन्छ । त्यसपछि भ्ये (महादिप) बोक्न लगाई उसको ईच्छा अनुसार नगरपरिक्रमा गराउने गर्दछ । यसरी जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले नगरपरिक्रमा गर्दा स्थानीय व्यक्तिहरु पनि “ताकुँ म्ये: ख्वामसिसें भव्य नय” भन्दै सँगसँगै नगरपरिक्रमा गर्दछ । जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले इच्छाएको ठाँउमा परिक्रमा गरेपछि बालकुमारी मन्दिरमा पुगी कमी नाथोले सुइरो निकालिन्छ र जिब्रो छेडिएको स्थानमा नास:छ: परिसरको माटो राखिदिन्छ । अनि सुईरोलाई बालकुमारी मन्दिर भित्र रहेको ठाममा ठोकिन्छ ।

बालकुमारी मन्दिर परिसरमा सुईरो निकालिसकेपछि जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले घर गई मान्यजनबाट सगुन लिन्छ र भोलिपल्टको विहान नातु पूजा भनि छ:लित तबनेगु (विसर्जन पूजा) का लागि बालकुमारीमा जानुपर्ने प्रचलन रहेको छ ।

जिब्रो छेडेर नगर परिक्रमा गराए देशमा अशान्त नहुने, रोग, अनिकाल, अनावृष्टि, अतिवृष्टि नहुने जनविश्वास छ । पौराणिक कथन अनुसार परापूर्वकालमा थिमिका स्थानीय वासिन्दाहरुलाई भूतप्रेत, ख्याकजस्ता राक्षसहरुले दु:ख दिन थालेपछि थिमिका जनताहरुलाई सो दु:खबाट छुटकारा दिलाउन थिमिका अराध्यदेवी बालकुमारीको साधना गरे पश्चात आश्विन शुक्ल पूर्णिमाका दिन सुईरोले जिब्रो छेडेर नगर परिक्रमा गराए भूतप्रेत र राक्षसहरु यस ठाउँमा साहसिक व्यक्तिहरु रहेको ठानी दु:ख दिन नसक्ने जनश्रुति रहेको छ ।

- थिमिटाइम्सबाट

भाषा-साहित्य

वान्तवा भाषा

मोतिओड साडा

-ठािनकुमार राई

उभेनिओ हालाछोप्मा नोप्याड चौदी औरसाखा हिमाला देशा इनिन देशा सोम्भाके उधिवाड ओ नेपाला चौतारी इनिन भञ्ज्याड इनिन खोकली यावा पाक ओ अनुवाक सोमडा नुलोक निकी यावा वुक ओ

पहाडादा साडयाडओ नागा वित्याड ओइसाखा नदी तिलिचो इनिन रारा ओइसा युडिन्ने सोत्मा लिलिने गरी पौरखी ओ माड जग्गा ढिके आई ओदो ओ हानी आपी आपी साड साड निको सिन्मा लिलिन आवु निछाची

धाना घाना सात्याड मिचुलुड हूम ओ सगरमाथा मेचिकाली धौलागिरी मूठूमाओ गाँथा भूकुटी इनिन सीता ओइसा बुड मूठूडाओ युडिन्ने जम्मा आन्केन चुकडा एकता ओ

टुवा टाव्वा मुठोम्याड ओ छाम कालुपा खुव्वा छौव कस्तुरी खुसा मुल्लोत्याड वात्याड चाँप खरी उक्ती लिसिन्ने आपी आपी युडिने माड खिमा नुलोक चुमाकी आनदेशा नुड खाइ सुम्ने यानायाना

मुना निकी सिन्माटोक्मा आनसोभोक कोडडा जम्मा बुड वात्मेत्माची आन मिचुलुड कोडडा मूठूडाओची हुडमापुमा खोडा नुलोक ली नुछेडा मुमा दोत्याड आन देशा मोती ओइसाडा

कला-मनोरञ्जन

मिस्टर एण्ड मिस सेन्ट्रल आइकन समापन



काठमाडौँ - नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान कमलादीमा एक भव्य समारोह बिच मिस एण्ड मिस्टर सेन्ट्रल स्टेट आइकन २०२३कार्यक्रम समापन भएको छ। कराओके इन्टरटेन्टमेन्ट र केसीसीएसको आयोजनामा मिस्टर एण्ड मिस सेन्ट्रल स्टेट आइकन २०२३ समापन भएको हो । काठमाडौँ कमलादीस्थित प्रज्ञा प्रतिष्ठानको सभा हलमा आयोजित भव्य तथा सभ्य कार्यक्रममा मिस एण्ड मिस्टर सेन्ट्रल स्टेट आइकन २०२३ मा शिवानी श्रेष्ठ मिस एण्ड सजन खड्का मिस्टर सेन्ट्रल स्टेट आइकन २०२३ बन्न सफल भएका छन्। मिस एण्ड मिस्टर सेन्ट्रलका विजयीहरुलाई केसीसीएसका प्रिन्सिपल मनोज थापाले पुरस्कार तथा सम्मान प्रदान गरेका थिए । मिस नेशनल समिता बजाचार्यको कोरियोग्राफी तथा कराओके आइडल खगेश रञ्जितकारले कार्यक्रममा उदघोषण तथा संयोजनमा उक्त कार्यक्रम समापन भएको थियो।

नेपाली चलचित्र “हे दैव” रिलिज

काठमाडौँ - अस्ति शुक्रवार काठमाडौँमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरी ‘हे दैव’ शीर्षकको नेपाली चलचित्र रिलिज गरिएको जानकारी गराएको छ । साङ्गीतिक दुनियाँमा सम्पन्न रही भविष्यको खोजीमा लाग्दै गर्दा कार दुर्घटनामा परी २६ वर्षको अल्पायुमा निधन भएका सुरेश केरुङको सम्मकनामा उनको परिवारले साङ्गीतिक चलचित्र बनाएको हो ।

भुटानी शरणार्थीको रूपमा भ्रापाको बेलडाँगीबाट अमेरिकाको एटलान्टा पुगेका स्व.केरुङको वास्तविक कथामा आधारित उक्त चलचित्र सार्वजनिक कार्यक्रममा केरुङको परिवारसँग नजिक भएका गायक राजेश पायल राई भक्कानिएका थिए । सुरेशसँगका पलहरू सम्झ्दै राईले केरुङ परिवार आफ्नै परिवार जस्तै भएको बताउँदै गत वर्ष निधन भएका सुरेशको परिवारसँगको भावनात्मक सम्बन्धका कारण उनीहरू वस्ने शहर एटलान्टामा हुने सबै कार्यक्रम रद्द गरेको बताएका थिए । स्वर्गीय केरुङ परिवार कसैको पनि रिलिज कार्यक्रममा उपस्थित थिएन । उनीहरूको प्रतिनिधित्व पनि गायक राईले नै गरेका थिए ।

रिलिज कार्यक्रममा कलाकार कविता आलेले आफूले सुरेशलाई कहिल्यै नभेटेको भएता पनि छायांकनको क्रममा आफूछेउ आएको जस्तै भान भएको बताइन् । सो कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिको रूपमा पुगेका साङ्गीतिक संघ नेपालका अध्यक्ष प्राज्ञ चेतन सापकोटाले वास्तविक कथालाई साङ्गीतिक चलचित्रमा उतार्नु जोखिमपूर्ण काम भएको तर निर्देशक यसमा सफल भएको बताउँदै भिडियो मार्फत आफ्नो सन्तान गुमाउन पर्दा परिवारलाई परेको आघातलाई जस्ताको तस्तै उतारेर समाजमा ठूलो सन्देश छोडेको बताए । त्यस साङ्गीतिक चलचित्रको गीतमा शब्द रचना विक्रम साङ्पाङको रहेको छ भने सङ्गीत शङ्कर थापा ‘स्माइल’को छ । त्यस्तै स्वर राजेश पायल राई, प्रविशा अधिकारी र सुनिता थेगिमको रहेको छ । यस चलचित्रलको निर्देशन देवजङ्ग थापाले गरेका छन् । २० मिनेट लामो चलचित्रमा माओत्से गुरुङ, कविता आले, बुद्धि तामाङ, एलिशा राई, रजनी गुरुङ, अनिल सुब्बा, दिप्सन आङ्बो र धनु ग्याङ्मीको अभिनय रहेको छ ।ज्ञानेन्द्र शर्माको सिनेमाटोग्राफर रहेको चलचित्रको सम्पादन विवेक उप्रेती र प्रोडक्सन डिजाइन दिपेन गौतम ‘माइकल’ले गरेका छन् ।

निर्मल, सफा र स्वच्छ पानीमा
आधुनिक प्रविधिबाट सबै प्रकारका
कपडा धुनका लागि सधैं हामीलाई
सम्भन्नुहोस् ।

नोट : होम डेलिभरीको पनि व्यवस्था छ ।

HYGIENIC DRY

CLEANERS & LAUNDRY
 Gwarko-17, Lalitpur, Nepal
 RECEIVING | DELIVERING

प्रो.आर.एम.राई, मो.९८२३१९४३७३, ९८४४२७८६५७

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली !!!

स्वर्गीय राष्ट्र राई

बहुमुखी प्रतिभाका धनी सुन्दर चित्रकारिता गर्नु हुने विशिष्ट कलाकार, तेक्वान्दो डोजाडको उच्च उपाधि लिन सफल रही वरिष्ठ प्रशिक्षक रहेका मार्सल आर्ट, किक् बक्सिङ लगायतका खेलमासमेत पोख्त ग्राण्ड मास्टर तथा बेलायती सेनाबाट अवकाश प्राप्त आदरणीय व्यक्तित्व राष्ट्र राई चाम्लिङ रानाहाँछाको असामयिक निधन भएको खबरले हामीलाई स्तब्ध र मर्माहत तुल्याएको छ । उहाँको दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना सहित भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

किरात चाम्लिङ रानाहाँछा सेवा समिति (रासेस) परिवार

केन्द्रीय कार्यसमिति, निर्मलीडाँडा, पिप्चुङ, लामाखु, खोटाङ ।

आसरा सुधार केन्द्र रानीबारीको २७औं वार्षिकोत्सव सम्पन्न



काठमाडौँ - प्रहरी महानिरीक्षक वसन्त बहादुर कुँवरको प्रमुख आतिथ्यमा आसरा सुधार केन्द्र रानीबारीको २७औं वार्षिकोत्सव सोही केन्द्रको कार्यालय रानीबारीमा आइतबार आयोजित एक समारोहबीच विविध कार्यक्रमकासाथ सम्पन्न भएको छ । सो अवसरमा प्रहरी महानिरीक्षक कुँवर र उक्त केन्द्रकी अध्यक्ष श्रीमती लक्ष्मी कुँवरले केन्द्रको नेतृत्वदायी भूमिकामा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याई केन्द्रलाई हालको अवस्थामम्म ल्याउन विशेष योगदान पुऱ्याउनुहुने केन्द्रका पूर्व अध्यक्षद्वय श्रीमती ज्ञानु ज्ञवाली र श्रीमती कुशुम लता सिंह तथा केन्द्रको कार्यकारिणी समितितर्फ केन्द्रकी उपाध्यक्ष श्रीमती रूपा थापालाई सम्मानपत्र तथा प्रशंसापत्र प्रदान गर्नुभयो ।

प्रहरी महानिरीक्षक कुँवरले केन्द्रको सुरक्षा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने काठमाडौँ उपत्यका

सशस्त्र प्रहरी गण नम्बर २ महाराजगञ्ज, केन्द्रको आन्तरिक सुरक्षा एवं व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने प्रहरी कर्मचारीहरूलाई प्रशंसापत्र र नगद पुरस्कार प्रदान गर्नुको साथै केन्द्रको वार्षिक प्रकाशन ‘आसरा दर्पण २०८०’ को विमोचन समेत गर्नुभयो ।

उक्त अवसरमा प्रहरी महानिरीक्षक कुँवरले सामाजिक सेवा मार्फत नेपाल प्रहरीकोपहिचानलाई अभै प्रगाढ बनाउन मद्दत पुऱ्याएको उल्लेख गर्दै राष्ट्र र नागरिक सुरक्षामा अहोरात्र समर्पित नेपाल प्रहरीका समस्त सदस्यहरूलाई केन्द्रको सामाजिक सेवाले गौरवान्वित बनाएको बताउनुभयो । लागूऔषध विरुद्धको लडाइँमा आसरा सुधार केन्द्रले समाजमापुऱ्याएको योगदान, कुलतमा फसेका व्यक्तिहरूलाई पुनःजीवन प्राप्तिको यात्रामा मद्दत गर्ने प्रतिवद्धताको साथै सामाजिक रूपान्तरणको लागि खेलेको भूमिका सराहनीय रहेको उल्लेख गर्नुभयो । लागूऔषधको कारोबार तथा लागूऔषधमा संलग्न व्यक्तिहरूको संख्या बढ्दै गएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल प्रहरीले यसको नियन्त्रणका लागि देशव्यापी रूपमा ‘लागूऔषध रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्ययोजना’ कार्यान्वयनमा ल्याएको उहाँले जानकारी गराउनुभयो ।

समारोहमा केन्द्रकी अध्यक्ष श्रीमती लक्ष्मी

कुँवरले केन्द्रका परामर्शदाताहरूलाई प्रशंसापत्र र नगद पुरस्कारको साथै आन्तरिक खेलकुद प्रतियोगितामा विजयी हुने केन्द्रमा उपचाररत सदस्यहरूलाई पुरस्कार प्रदान गर्नुभयो । उक्त अवसरमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै केन्द्रकी अध्यक्ष कुँवरले जान अन्जान, परिवेश र परिवन्दले लागूऔषधको दलदलमा फसेका लागूऔषध प्रयोगकर्ताहरूलाई कानुनी दण्डबाट दण्डित गरिनु भन्दा पनि सुधारात्मक तथा उपचारात्मक पहुँतिबाट सुधार गरी घर, परिवार तथा समाजसँगको पुनर्मिलनमा फर्काइनु पर्दछ भन्ने लक्ष्य राखी स्थापना भएको आसरा सुधार केन्द्रले सोही अनुरूप काम गर्दै आएको उल्लेख गर्नुभयो ।

केन्द्रकी सचिव श्रीमती सीता ज्ञवालीले स्वागत मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको सो समारोहमा केन्द्रमा उपचाररत सदस्यहरूले गीत, नृत्य प्रस्तुत तथा कविता वाचन र संगीत प्रशिक्षकबाट वाँसुरीको धुन प्रस्तुत गरिएको थियो । समारोहमा प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षकहरू, प्रहरी नायव महानिरीक्षकहरू, वरिष्ठ प्रहरी अधिकृतहरू, नेपाल प्रहरी श्रीमती संघ तथा केन्द्रका पदाधिकारीहरू, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू समेतको उपस्थिति रहेको थियो ।

प्रहरी गतिविधि: प्रहरी जवान आधारभूत तालिमका प्रहरी जवान दीक्षित

काठमाडौँ - विभिन्न प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र तथा गणहरूमा २०७९ कात्तिक २० गतेदेखि संचालित प्रहरी जवान आधारभूत तालिममा सहभागी २ हजार ४ सय ११ जना प्रहरी जवानहरू आइतबार दीक्षित भएका छन् । ती मध्ये ४ सय ६७ जना महिला र १ हजार ९ सय ४४ जना पुरुष रहेका छन् ।

नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी गण नम्बर १ नक्सालको दीक्षान्त समारोहमा प्रहरी नायव महानिरीक्षक विष्णु कुमार केसीले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त गणबाट १ सय १ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

काठमाडौँ उपत्यका प्रहरी शिक्षालय महाराजगंजको दीक्षान्त समारोहमा राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठानका प्रहरी नायव महानिरीक्षक रविन्द्र केसीले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त शिक्षालयबाट १ सय ३ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

नेपाल प्रहरी युक्ति तालिम महाविद्यालय जगाह नवलपर (सीको दीक्षान्त समारोहमा नेपाल प्रहरीका केन्द्रीय प्रहरी प्रवक्ता प्रहरी नायव महानिरीक्षक कुवेर कडायतले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त महाविद्यालयबाट १ सय ८९ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

कोशी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र विराटनगरको दीक्षान्त समारोहमा कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालयविराटनगरका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक राजेशनाथ वास्तोलाले प्रशिक्षार्थीहरूलाई

पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट २ सय ९५ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

मधेश प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र जनकपुर राजविराजको दीक्षान्त समारोहमा मधेश प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक जनक भट्टराईले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट २ सय ८३ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

बागमती प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र बुधौली सिन्धुलीको दीक्षान्त समारोहमा बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौँडाका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक किरण राणाले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट २ सय ८० जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

गण्डकी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र पोखराको दीक्षान्त समारोहमा गण्डकी प्रदेश प्रहरी कार्यालय पोखराका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक बुद्धिराज गुरूङले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट २ सय ७७ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

लुम्बिनी प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र बुटवलको दीक्षान्त समारोहमा लुम्बिनी प्रदेश प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक उमेश राज जोशीले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट २ सय ८७ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

कर्णाली प्रदेश प्रहरी तालिम

केन्द्र सुर्खेत (हाल नेपालगंज)को दीक्षान्त समारोहमा कर्णाली प्रदेश प्रहरी कार्यालय सुर्खेतका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक भिम प्रसाद ढकालले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट ३ सय जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र दिपायलको दीक्षान्त समारोहमा सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरी कार्यालय धनगढीका प्रमुख प्रहरी नायव महानिरीक्षक भरत बहादुर बोहराले प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो । उक्त तालिम केन्द्रबाट १ सय ९६ जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् । साथै सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र (प्रहरी प्रशिक्षण स्थल बुडर, डोटी) बाट १ सय जना प्रशिक्षार्थीहरू दीक्षित भएका छन् ।

दीक्षान्त समारोहका प्रमुख अतिथिहरूले आ-आफ्नो दीक्षान्त समारोहमा प्रहरी जवान आधार भूत तालिम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरेका प्रशिक्षार्थीहरूलाई बधाई तथा सफलताको कामना व्यक्त गर्दै आवश्यक निर्देशनसमेत दिनुभएको थियो ।

त्यस्तै दाङको तुलसीपुर उपमहानगरपालिका-११ बेलटाकुुरास्थित भगवती टोल बस्ने ४३ वर्षीया रिता लामिछानेको हत्या गरेको अभियोगमा सोही ठाउँ बस्ने ३९ वर्षीय टेक बहादुर हमाललाई शनिबार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

आफ्नै घर अगाडि उभिरहेको अवस्थामा टेक बहादुरले एककासि खुकुरी प्रहार गर्दा लामिछानेको घटनास्थलमै मृत्यु भएको र

सोही ठाउँ बस्ने ४५ वर्षीय वीर बहादुर हमाल तथा उनकै आमा ६५ वर्षीया कमला कुमारी हमालसमेत घाइते भएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ ईलाका प्रहरी कार्यालय तुलसीपुर र प्रहरी चौकी जसपुरबाट खटिएको प्रहरीले टेक बहादुर हमाललाई उनकै घरबाट खुकुरीसहित पक्राउ गरेको हो ।

साथै खुकुरी प्रहारबाट घाइते भएका दुवै जनालाई उपचारको लागि राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर पठाइएकोमा वीर बहादुर उपचार पश्चात डिश्चार्ज भएका छन् भने कमला कुमारीको नर्सिङहोम नेपालगंजमा उपचार भइरहेको छ ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै इलामको माई नगरपालिका-४ लखनचोकबाट अवैध लागूऔषध खैरो हेरोईन जस्तो देखिने पदार्थ ४.०८ मिलिग्रामसहित सोही नगरपालिका-४ शुक्रबारेबजार बस्ने २४ वर्षीय चिरिञ्जिवी बस्नेतलाई शनिबार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । विशेष सूचनाको आधारमा प्रहरी चौकी दानावरीबाट खटिएको प्रहरीले शंकास्पद रुपले हिर्डिरहेका उनलाई उक्त पदार्थसहित पक्राउ गरेको हो ।

यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

त्यस्तै काठमाडौँ महानगरपालिका-२६ मित्रनगर स्थित आस्विन राईको परेली होटलमा जुवातास खेलिरहेको अवस्थामा काभ्रेपलाञ्चोक नमोबुद्ध नगरपालिका-७ बस्ने ३८ वर्षीय नारायण खनाल समेत ५ जनालाई शनिबार राति प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

सूचनाको आधारमा प्रहरी वृत्त महाराजगञ्जबाट खटिएको प्रहरीले उनीहरूलाई नगद ६७ हजार ५ सय रूपैयाँ र ६ बुक ताससहित पक्राउ गरेको हो । यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

तुलसीपुर उपमहानगरपालिका-१४ विजयपुर बस्ने ३९ वर्षीय अमनध्वज कार्कीलाई १ थान एयर गनसहित शनिबार दिउँसो प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

कार्कीको घरकोठामा अवैध हतियार लुकाई छिपाइ राखेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ ईलाका प्रहरी कार्यालय धरान र अस्थायी प्रहरी चौकी विजयपुरबाट खटिएको प्रहरीले उनको घर तलासी गर्ने क्रममा उक्त गनसहित उनलाई पक्राउ गरेको हो ।

खेलकुद

क्यानमा नयाँ कार्यसमिति चयन

काठमाडौँ - क्यान नेपालको नयाँ कार्यसमितिको निर्वाचन अस्त शनिवार सम्पन्न भएको छ । निर्वाचन परिणाम अनुरूप एक सचिव र १० केन्द्रीय सदस्य चयन भएका छन् । निर्वाचन अनुसार कार्यसमि(तिको सचिवमा पारस खड्काले निवर्तमान केन्द्रीय सदस्य प्रशान्ती(वक्रम मल्ललाई ११ मतले पराजित गर्दै विजयी भएका छन् । त्यसैगरी केन्द्रीय सदस्यमा महिलातर्फ जयन्तीदेवी भट्टको मात्र उम्मेदवारी परेकोले उनी निर्विरोध चयन भइन भने, लुम्बिनीबाट प्रदीप मजगैया र कर्णालीबाट श्रीधर केसी पनि निर्विरोध केन्द्रीय सदस्य चयन भएका छन् । यसैगरी मधेस प्रदेशमा माधवकुमार कर्माचार्य र मोहम्मद दाउद अन्सारीले बराबरी मत ल्याएपछि गोला प्रथाबाट छनोट हुँदा कर्माच(र्यले बाजि मान्न सफल भए । त्यसैगरी करन महत्रा क्षेत्री र ऋषिराम गौतमले समान २६-२६ मत ल्याएसँगै उनीहरू मध्ये गोला प्रथाबाट करन विजयी घोषित भए । सचिव प्रशान्त विक्रम मल्ल ३७, पारश खडका ४८ विजयी भए । कोशीबाट अर्जुन पौडेल ४६ विजय भए भने, सुनिल कुमार पौडेल ३४, मधेश माधव कुमार कर्माचार्य ४२ गोला प्रथाबाट विजयी, मोहम्मद दाउद अन्सारी ४२, बागमती दिवाकर घले ४६ मतले विजयी, सुदिप पिया ३६, गण्डकी देवेन्द्र प्रजु २८, सुदिप शर्मा ५२ विजयी बने भने, सुदूरपश्चिमबाट विक्रम विष्ट ४९ विजयी, हरि रेग्मी ३१ मत लिइ निर्वाचित भएका छन् । यसैगरी खुला तर्फ धिरेन्द्र सावद ५९ विजयी, नरेश राणा १४, कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ २५, बिरेन्द्र बहादुर चन्द ३४ विजयी,

सुनिल कार्की २०, कैलाश विष्ट १३, सुनिल सिंह हमाल १८, आयुष श्रेष्ठ ५१ विजयी, प्रकाश गैरे ७, प्रकाश पौडेल २३, करन महत्रा क्षेत्री २६ गोला प्रथाबाट विजयी, ऋषिराम गौतम २६, दुर्गाराज पाठक -५४ विजयी भएका छन् ।

लामिछाने विरुद्धको सुनवाइ पुनः स्थगित

काठमाडौँ - काठमाडौँ जिल्ला अदालतमा राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका सदस्य सन्दीप लामिछाने विरुद्ध चलिरहेको बलात्कारसम्बन्धी मुद्दा हिजो आइतबार पनि स्थगित भएको छ । बलात्कार मुद्दाको अ(ि न्तम टुंगो लगाउन सुनुवाइको पेसी तोकिए पनि न्यायाधीश अभावका कारण मुद्दाको पेसी नचढेको हो । मुद्दाको अर्को पेसी अब कहिले तोकिन्छ भन्ने टुंगो लागेको छैन ।

अदालतले न्यायाधीश अभावको कारण देखाउँदै सुनुवाइ नगरिएको हो । लामिछाने विरुद्ध २०७९ कात्तिक १४ गते जिल्ला अद(ालत काठमाडौँमा जबरजस्ती करणीको मुद्दा दायर भएको थियो । सो मुद्दाको अन्तिम किनारा लगाउन बाँकी नै छ । उनी विरुद्ध २०७९ भदौ गते राति नुवाकोटकी एक किशोरीलाई काठमाडौँको पिंगलास्थानस्थित होटल इनमा लगेर रातभर बलात्कार गरेको अभियोग लागेको छ । उनी चीनको हाङचाउ शहरमा जारी एसियाडका नेपालको तर्फबाट प्रतियोगितामा भाग लिने टोलीमा समावेश छैनन् । ती टोलीलाई हिजै मात्र क्यानका अधिकारीहरूले बिदाई गरेका छन् । यो पटक टोलीको कप्तानी रोहित पौडेलले गरेका छन् । यस अधि टोलीको कप्तान लामि(छाने थिए । अभियोग लागेसँगै उनीहरू कप्तानबाट निलम्बनमा परेका छन् । क्यानले पछिल्लो सदस्य कायम गरी उनलाई राष्ट्रिय टोलीबाट राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय खेलमा समावेश गर्दै आएको छ । बलात्कार अभियोगमा चलाइएको मुद्दाको प्रारम्भिक सुनुवाइपछि काठमाडौँ जिल(ला अदालतले पुर्पक्षका लागि जेल चलाउन आदेश गरेपनि उच्च अदालत पाटनले २० लाख धरौटी र केही सर्त सहित थुनावाहिर रहेर मुद्दा लड्न पाउने सुविधा दिएको थियो । लामिछाने विरुद्ध नुवाकोटकी एक किशोरीलाई २०७९ भदौ ५ मा काठमाडौँको पिंगलास्थानस्थित एक होटलमा पु-याएर रातभर बलात्कार गरेको अभियोगमा मुद्दा छ । जसको अन्तिम फैसला भएको छैन ।

एसियाली खेलकुदको पहिलो स्वर्ण चीनको पोल्टामा



काठमाडौँ- आयोजक राष्ट्र चीनले आइतबार एसियाली खेलकुदको पहिलो स्वर्ण पदक जितेको छ । महिला डुङ्गा दौडमा चीनले पहिलो स्वर्ण हात पारेको हो । ‘लाइटवेट डबल स्कल्स रोइडइन्तर्गत आज भएको फाइनलमा जोउ जियाकी र किउ सिउपिङले स्वर्ण जितेका हुन् ।

जोउ र किउको चिनियाँ जोडीले ७ मिनेट ६ दशमलव ७८ सेकेण्डमा उज्बेकिस्तानकी लुइजाखोन इस्लामोभा र मलाइका ताम्माटिभाले करिव १० सेकेन्ड पछि पारेका थिए । ताम्माटिभाले रजत पदकमा नै चित्त बुझाउनुपुऱ्यो भने इन्डोनेसियाका चेल्सी कर्पुष्ट्री र रहमा मुतियारा पुत्रीले कास्य जित्न सफल भएका छन् ।

महिलातर्फको १० मिटर एयर राइफल प्रतियोगितामा भारतका रमिता, मेहुली घोष र आशी त्रिकुटले रजत पदक जितेर पहिलो दिनको विजयी सुरुवात गरेका छन्भने भारतीय सेनाका खेलाडीद्वय अर्जुन लाल जाट र अरविन्दले पुरुष लाइटवेट डबल स्कल्समा रजत पदक नै जितेका छन् । रोइडमा नै पुरुषको अर्को टोलीले रजत पदकमा कब्जा जमाएको छ ।

भारतीय महिला क्रिकेट टोलीले पनि सेमिफाइनलमा बङ्गलादेशलाई ८ विकेटले पराजित गर्दै रजत पदक सुनिश्चित गरेको छ । हालसम्म भारतले पाँच वटा रजत पदक आफ्नो पोल्टामा पारेको छ ।

मुलुकको हरेक प्रदेश, जिल्ला महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका, गाउँपालिकाका अतिरिक्त शिक्षण संस्था, वित्तीय संस्था, कलकारखाना, सरकारी तथा अर्धसरकारी कार्यालयहरूमा भरपर्दो र सुरक्षित तवरबाट सुरक्षा प्रदान गर्न गराउन वा पहराको लागि गोल्डेन त्रिशक्ति सर्भिस प्रा.लि.लाई सधैँ सम्झनुहोस् ।



प्रधान कार्यालय

प्रदेश नं. १, इटहरी, सुनसरी,

फोन नं. ०२५-५८४०९६, मो. ९८४२११८८०८

दशैं नजिकिएपनि सर्वसाधारणमा छैन् उमंग

- अनुसा थापा

आर्थिक मन्दीको असर: दशैं नजिकिएपनि सर्वसाधारणमा छैन् उमंग, बजार चनमन् !

दशैं नेपालीहरूको महान चाड हो । दशैं आउनेवित्तिकै सबैतिर उमंग र उत्साह छाउँछ। दशैं आउन महिनादिन बाँकी हुँदा नै किनमेल गर्न, घर जान सम्पूर्ण सामानको जोरजाम गर्नेलगायतका कार्य गरिन्थ्यो । परदेश पुगेका नेपाली पनि दशैं मान्ने घर आउँथे । यता, काठमाडौँमा भएकाहरु पनि घर जाने तयारी गर्थे । सामान खरिद गर्नेहरूको भीड बजारमा एक महिना अगाडिदेखि नै देखिन्थ्यो । जागिर नभएकाहरु दशैं मनाउन महिनादिन अगाडि नै घर जान्थे ।

चोकचोकमा भोला बोकेर गाडी कुरिरहेकाहरूको भीड हुन्थ्यो । तर, यसपटकको दशैंमा ठ्याक्कै उल्टो भएको छ । बजार चनमन् छ, किन ? यतिवेला त व्यापारीहरूलाई भ्याइनभ्याइ हुन्थ्यो । यद्यपि, अहिले त व्यापारीहरु नै निराश छन् । बजारमा देखिएको आर्थिक मन्दीको सबैभन्दा धेरै मार व्यापारीहरूलाई परेको छ । उनीहरु दशैंमा त व्यापार होला भनेर आश गरेर बसेका थिए । तर, त्यो आश पनि अहिले ‘पानी-पानी’ भएको छ । कसैलाई पनि दशैं नजिकिएजस्तो महसुश नै भएको छैन ।

आर्थिक मन्दीले बजारलाई छपक्कै छापेको अवस्था छ । सर्वसाधारणहरूसँग पैसा नै छैन, कहाँबाट किनमेल गर्नु ? एकातिर मँहगी हवातै बढेको छ अर्कोतिर बेरोजगारी । अहिले धेरैसँग रोजगारी छैन् । रोजगारी भएकाले पनि तलब पाइरहेको अवस्था छैन् । पहिले ज्यामी काम भएनि पाइन्थ्यो । पछिल्लो समय त्यो काम पाउन पनि मुश्किल छ । मंहगीले त सबैको ढाड सेकेको छ । विहानबेलुका चुल्हो बाल्नसमेत धौं-धौं परेको अवस्था छ । हरेक सामानको मूल्यवृद्धि भएको छ ।

सामान्य दालभात खान पनि महाभारत छ । अनि यस्तोमा दशैं मान्ने खर्च कहाँबाट ल्याउनु ? वित्तिय संस्थामा देखिएको समस्याले पनि अधिकांशलाई मर्कामा पारेको छ । सहकारीहरु रातारात भाग्दा बचतकर्ता त चुलुम्मै डुबेका छन् । खाईनखाई

देश र नागरिकको सेवा गर्ने अवसरलाई व्यावसायिक बनाइनु पर्ने

चितवन - प्रहरी महानिरीक्षक वसन्त बहादुर कुँवरले धीरता, ईमान्दारिता, संगठनप्रतिको निष्ठा र तालिममा सिकेका पाठहरू अवलम्बन गर्दै देश र नागरिकको सेवा गर्ने अवसरलाई प्रहरी अधिकृतहरूले पूर्ण व्यावसायिकताका साथ निर्वाह गर्नुपर्ने बताएको छ ।

नेपाल प्रहरी शिक्षालय भरतपुरमा शुक्रवार आयोजित प्रहरी सहायक निरीक्षक आधारभूत तालिम २-१७८औँ समूहको दीक्षान्त समारोहलाई सम्बोधन गर्दै प्रहरी महानिरीक्षक कुँवरले उक्त कुरा बताएको हो । समारोहमा प्रहरी महानिरीक्षक कुँवरले तालिममा सहभागी उत्कृष्ट प्रशिक्षार्थीहरूलाई पुरस्कार, प्रमाणपत्र तथा उत्कृष्ट प्रशिक्षकहरूलाई नगद पुरस्कार

जोरजम्मा गरेको राखेको पैसा लिएर सहकारी सञ्चालन भागेपछि के-को दशैं मनाउनु ? उनीहरु भनै तनावमा छन् । सर्वसाधारणसँग पैसा नभएपछि व्यापारीहरु भिँगा धपाएर बस्नु स्वाभाविकै हो । कतिपय व्यापारी त ‘बोनी’ समेत नभएको गुनासो गर्छन् ।

काठमाडौँ यस्तो ठाउँ हो, जहाँ खाली सटर पाउन महामुश्किल हुन्छ । सटरकै लागि ‘हारालुछ’ हुन्छ । तर, अहिले त अधिकांश घरमा ‘सटर खाली छ’ भनेर ब्यानर टाँसेको देखिन्छ । राजधानीका सटरहरु खाली भइसकेका छन् । दिनभरी भिँगा धपाएर बस्नुपर्ने भएपछि को सटर भाडा तिरेर बस्ने ? वास्तवमा भन्ने हो भने सर्वसाधारणसँग घर जाने गाडी भाडासमेत नभएको अवस्था छ । सर्वसाधारणले खाद्यान्न र औषधीबाहेक केही किन्दैनन् ।

माछामासु, दही पनि खान छोडिएको छ । चामल र दाल भएपनि गुजारा चल्छ भन्ने मनशायमा उनीहरु पुगेका छन् । हरियो तरकारी छोइनसक्नु छ । खाद्यान्नको हाहाकार अहिले नै देखिन थालिसकेको छ । चिनी, जिरालगायतका सामग्रीमा भएको मूल्यवृद्धिले सर्वसाधारणको सातो लिएको छ । दशैं नजिकिएसँगै विभिन्न आपराधिक घटना घट्न थालेका छन् । दिउँसै लुटपाट हुन्छ । वाटो हिँड्न पनि डरमर्दो अवस्था छ । बजारमा यस्तै मन्दी देखियो भने दशैँपछि भ्कन् खतरा हुन सक्छ ।

चोरीडकैतीले ठूलो रुपमा लिन सक्छ । आम्दानीको स्रोत नभएपछि के गर्ने ? खानु त पर्‍यो । सरकार जनतालाई रोजगारी दिन सक्दैन, मँहगीचाँहि बढेको बढ्दै छ । गत पुससम्म चार सय रुपैयाँ किलोग्राममा पाउने जिरा अहिले १३ सय रुपैयाँ किलो पुगेको छ । एक बोरा चामलले पाँच सय रुपैयाँदेखि हजार रुपैयाँसम्म बढाइएको छ । चिनीको भाउ १४० रुपैयाँ किलो पुगेको छ । खानेतेलमा पनि मूल्यवृद्धि भएको छ । अनि जनताले कसरी पेट पाल्ने ? हरेक खाद्यान्नको मूल्यवृद्धि भएको छ ।

सर्वसाधारणसँग काम छैन । देशमा बसेर खान पनि धौ धौ परेपछि नेपालीहरु धमाधम विदेशिरहेका छन् । एयरपोर्टमा

जहिले देश छोड्ने नेपालीको लर्को हुन्छ । नेपालको आधा जनसंख्या त विदेशमा छन् । मुलुकमै बसेर केही गर्छु भन्नेहरु पनि हरेश खाएर बाहिर जाने सोच बनाउँदै छन् । यस्तो हुँदासम्म सरकार गम्भीर भएको छैन् । सरकारले जनतालाई अभिभावकत्व महसुश गराउनै सकेको छैन् । जनता बाँच्नै नसक्ने अवस्थामा पुगेका छन् तर, सरकारलाई मतलब नै छैन् ।

घरघनी भनेर के गर्नु, कोठाबहालमा बस्ने नभएपछि त उनीहरुलाई पनि ईस्टा टोक्ने कि डण्डी भएको छ । भाडा आउथ्यो र पो मज्जाले बसिबसि खाएका थिए । कोठा र सटर खाली भएपछि त उनीहरुलाई पनि गुजारा गर्न समस्या भएको छ । दुई वर्षअघि दिनमै लाखौँ रुपैयाँको व्यापार गर्ने पसलेहरुलाई हजार रुपैयाँको सामान बेच्न पनि गाह्रो छ । मन्दीले हरेक क्षेत्रमा असर पुर्‍याएको छ । आर्थिक मन्दी जनताले देखेका छन् तर, सरकारमा बस्नेहरुले देखैनन् ।

अर्थमन्त्री डा प्रकाशशरण महत आँखा चिम्लेर बसेका छन् । उनलाई केही थाहा छैन् । अर्थतन्त्र चलायमान भइसकेको भनि भाषण ठोक्दै हिँडेका छन् उनी । बजार र जनताको अवस्था नाजुक छ, उनी सव ठिकठाक छ भन्छन् । उनलाई साँच्चै नै केही थाहा नभएको हो कि थाहा पाएर पनि बुझ्न पचाएको ? उनले देशको अर्थतन्त्र भन्दा पनि आफ्नो पद जोगाउने कोसिश गरिरहेका छन् । बजार चलायमान गर्न सरकारले विभिन्न कोसिश गरेको छ । तर, कुनै फरक परेको छैन् । अर्थतन्त्र डामाडोल अवस्थामा छ । राज्यको ढुकुटीमा राजश्व उठ्न छोडिसकेको छ । अर्थजस्तो संवेदनशील मन्त्रालयमा बसेर हावादारीको भरमा बोलेर हुन्छ ? अर्थमन्त्रीसँग भिजन केही छैन् । जनतालाई ‘मर्नु न बाँच्नु’ भएको छ । अर्थमन्त्रीलाई कुनै चासो नै छैन् । अर्थतन्त्रलाई पहिलेकै रफ्तारमा ल्याउन अर्थमन्त्री महतसँग कुनै योजना छ ? छैन् । सरकारी खर्च बढेको बढ्दै छ । सरकार सरकारी कर्मचारीकै वरिपरि घुमिरहेको छ । राजश्व उठेको छैन, सरकारी कर्मचारीको सेवासुविधा कटौती गर्नुपर्दैन ?

अर्थतन्त्र डामाडोल अवस्थामा छ । राज्यको ढुकुटीमा राजश्व उठ्न छोडिसकेको छ । अर्थजस्तो संवेदनशील मन्त्रालयमा बसेर हावादारीको भरमा बोलेर हुन्छ ? अर्थमन्त्रीसँग भिजन केही छैन् । जनतालाई ‘मर्नु न बाँच्नु’ भएको छ । अर्थमन्त्रीलाई कुनै चासो नै छैन् । अर्थतन्त्रलाई पहिलेकै रफ्तारमा ल्याउन अर्थमन्त्री महतसँग कुनै योजना छ ? छैन् । सरकारी खर्च बढेको बढ्दै छ । सरकार सरकारी कर्मचारीकै वरिपरि घुमिरहेको छ । राजश्व उठेको छैन, सरकारी कर्मचारीको सेवासुविधा कटौती गर्नुपर्दैन ?

समेत भल्काउने उनले बताए । प्रहरीको नीलो वर्दीमा राज्यको कानुनी अधिकार गाँसिएको बताउँदै प्रहरी महानिरीक्षक कुँवरले भने, ‘ दीक्षित हुन लागेका सबै प्रहरी सहायक निरीक्षकहरूलाई एउटा मन्त्र सधैं मनन् गर्न निर्देशित गर्न चाहन्छु । राज्यले प्रदान गरेको अधिकारलाई शक्तिको रूपमा हैन, यसलाई सदैव राज्यले सुम्पिएको जिम्मेवारीको रूपमा ग्रहण गर्नुहोस् । कानूनले तपाईंका कार्यहरूलाई निर्देशित गर्दछ भने विवेकले तपाईंका निर्णयहरूलाई निर्देशित गर्दछ । संगठनप्रति वफादार सिपाहीको ब्रम्हले कहिल्यै पनि कसैप्रति अन्याय हुन वा गलत निर्णय लिन दिनेछैन भन्ने विश्वास लिएको छु ।’ कार्यक्रममा शिक्षालयका

जनताले तिरेको कर सरकारी कर्मचारीको सेवासुविधा पूर्ति गर्ने पुग्दैन । विकासका काम सरकारले के गर्‍थ्यो ? जनप्रतिनिधि, सांसद, मन्त्री, भूपू मन्त्री, प्रधानमन्त्री, राष्ट्रपति, सरकारी कर्मचारी सबै मिलेर राज्यको ढुकुटी दोहन गरिरहेका छन् । काम नै नगरिकन बसिबसि सेवासुविधा पाउने सिस्टम नेपालमा मात्रै होला । फेरि सरकारमा बसेकाहरूलाई हीनताबोध पनि नहुंदो रहेछ । यिनीहरूलाई यत्तिकै तलबभत्ता र सरकारी सेवासुविधा लिन लाज लाग्दैन ?

जनता खान नपाएर पेटमा पटुकी कसेर हिँडेका छन् । सरकारमा बसेकाहरु देशको ढुकुटीले नपुगेर विदेशीसँग हात फेलाउँछन् । यिनीहरु कहिले सुधिदैनन् भन्ने त सबैलाई थाहा छ । देशको प्रधानमन्त्री, मन्त्री, जनप्रतिनिधि, सांसद, सरकारी कर्मचारी देख्दा जनताहरूको मुटु भतभती पोल्छ । जनता खाइनखाइ कर तिर्छन्, त्यसको सदुपयोग नहुँदा कति रिस उठ्छ ? देश नै माफियाहरूले चलाएका छन् अनि जनताले कहाँबाट सुविधा पाउँछन् ? यस्तै पारा रह्यो भने देश भ्कन् जटिल अवस्थामा पुग्छ ।

खाद्यान्नकै हाहाकार हुन्छ । यहाँ भोकमरी लाग्छ । कमाइ नभएपछि सबै चोरडकैतीतिर लाग्छन् । त्यसैले अबचाँहि सरकारमा बस्नेहरु ‘एक्सन’ मा जानुपर्‍यो । सरकारी कर्मचारी, जनप्रतिनिधि, सांसदहरु पनि जिम्मेवार भइदिनुपर्‍यो । देश जटिल अवस्थामा छ तर, कोही तलबभत्ता, सरकारी सेवासुविधा चाँहिन्न भन्न तयार छैनन् । सरकारले अब आफैँ उनीहरूको सेवासुविधा कटौती गरिदिनुपर्‍यो । त्यस्तै, जनताले घरघरमा लुकाएर राखेका पैसा पनि बाहिर ल्याउनुपर्छ ।

त्यसका लागि सरकारले पाँच सय र हजारको नोटमा प्रतिबन्ध लगाउने निर्णय गर्नुपर्छ । यो भयो भने अहिले दराजमा लुकाइएका पैसा बाहिर आउँछन् । देशको अर्थमन्त्री महत र राष्ट्र बैकका गर्भनर महाप्रसाद अधिकारीको काम गर्ने क्षमता सबैले देखिसकेका

निर्देशक प्रहरी नायब महानिरीक्षक दुर्गा सिंहले शब्द उच्चारणबाट प्रशिक्षार्थीहरूलाई शपथ ग्रहण गराउनुका साथै धन्यवाद ज्ञापन समेत व्यक्त गरेको थियो ।

तालिम संयोजक प्रहरी नायब उपरीक्षक सूर्य बहादुर थापाले तालिम सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै २०७९ भदौ २० गतेदेखि संचालित उक्त तालिममा ५५ जना महिला सहित कुल ४ सय २६ जना प्रशिक्षार्थीहरु दीक्षित भएको जानकारी दिए । कार्यक्रममा दीक्षित प्रहरी सहायक निरीक्षकहरूलाई आफ्ना अभिभावकहरूले दर्ज्यानी चिन्ह सुशोभन गरेको थियो ।

उक्त समारोहमा राष्ट्रिय प्रहरी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान महाराजगंजका कार्यकारी निर्देशक प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक सन्दिप भण्डारी, जिल्ला अदालत चितवनका न्यायाधीश वासुदेव न्यौपाने, चितवन जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी भुपेन्द्र थापा, बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी नायब महानिरीक्षक किरण राणा, राष्ट्रिय भूमि आयोग चितवन जिल्ला समितिका अध्यक्ष बन्दी तिर्मिल्सिना, भरतपुर महानगरपालिकाका कार्यकारी प्रशासकीय प्रमुख, जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैह्र सरकारी कार्यालयका कार्यालय प्रमुखहरु, सञ्चारकर्मीहरू तथा अन्य आमन्त्रित महानुभावहरुको समेत उपस्थिति रहेको थियो ।

स्वास्थ्य

“गुड” मिसाएको चिया पिउनका फाइदा

एजेन्सी - हरेक दिन बिहान उठ्नेवित्तिकै दूधसँग चिया पिउनुपर्छ । यसलाई मीठो बनाउन हामी रिफाइन्ड चिनी प्रयोग गर्छौं, तर यदि हामीं लामो समयसम्म स्वस्थ रहन चाहन्छौं भने, आफ्नो चियामा चिनीको सट्टा गुड थप्न सुरु गरौं । किनभने परिष्कृत चिनीभन्दा गुडको सेवन स्वास्थ्यका लागि बढी फाइदाजनक हुन्छ । वास्तवमा, गुड अपरिष्कृत छ । चिनीको अत्यधिक सेवनले धेरै समस्या निम्त्याउन सक्छ । यदि तपाईं चाहनुहुन्छ भने, पानीमा थोरै चियापती, लौंग, दालचीनी, तुलसी, अदुवा र गुड मिसाएर चिया बनाउन सक्नुहुन्छ । यदि तपाईंले दूधको चियामा गुड मिसाउनुभयो भने यो एक स्वस्थ विकल्प हुन सक्छ । गुडको चियामा आइरन, फाइबर, पोटासियम आदि प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ । रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउनुका साथै पाचन क्रिया पनि स्वस्थ रहन्छ । गुडको चिया पिउनुका अन्य फाइदाहरू यस प्रकार छन् ।

गुडको चिया पिउनुका फाइदाहरु

१. रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बलियो बनाउछ ।

बेलकर्म डट इनमा प्रकाशित समाचार अनुसार जाडो मौसममा गुडको चिया पिउनु राम्रो हुन्छ । मौसममा आएको परिवर्तनका कारण विरामी पर्ने समय हो यो । यसबेला गुड मिसाएर चिया पिउनुभयो भने रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढ्छ । चियामा गुडको साथ अदुवा मिसाउँदा आइरन, जिंक, सेलेनियम, मिनरल्स जस्ता धेरै पोषक तत्व सक्रिय हुन्छन् जसले रोग प्रतिरोधात्मक क्षमतालाई बढाउँछ ।

२. तौल घटाउनमा प्रभावकारी हुन्छ ।

यदि तपाईंको तौल बहिरहेको छ भने आजैबाट गुडको चिया पिउन सुरु गर्न सक्नुहुन्छ । वास्तवमा, गुडमा धेरै यस्ता पोषक तत्वहरू हुन्छन्, जसले शरीरबाट प्राकृतिक रूपमा अतिरिक्त क्यालोरी घटाउन मद्दत गर्छ । साथै, यो चियाले रोफको बढाउँछ, जसले अतिरिक्त वजन कम गर्न मद्दत गर्दछ ।

३. पाचन प्रणाली स्वस्थ राख्दछ ।

यदि तपाईंको पाचन प्रणाली प्रायः खराब रहन्छ भने तपाईंले गुडको साथ चिया पिउनु उत्तम विकल्प हुन सक्छ । विशेष गरी, कब्जियतबाट पीडित व्यक्तिहरूको लागि यो उत्तम चिया हो । यो चिया कब्जियत रोक्न मद्दत गर्छ । जब तपाईं लगातार गुडको साथ चिया पिउनुहुन्छ, पाचन इन्जाइमहरू सक्रिय हुन्छन् । यसले पाचन सम्बन्धी समस्याबाट मुक्ति मिल्छ । यस्तो अवस्थामा यदि तपाईं नियमित चियामा चिनी मिसाउनुहुन्छ भने त्यसलाई गुडले बदल्नुहोस् ।

४. रुघाखोकी र फ्लुबाट बचाउँछ ।

गुडको चियामा ल्वाड, दालचीनी, अदुवा, तुलसी आदि जडीबुटीहरू मिसाउँदा यो चिया एन्टिअक्सिडेन्ट र एन्टिभाइरल गुणले भरिपूर्ण हुन्छ । यस्तो अवस्थामा रुघा, रुघाखोकीमा गुडको चिया पिउनु निकै सहज हुन्छ । वास्तवमा, गुडमा न्यानो प्रभाव हुन्छ, जसले जाडोमा शरीरलाई भिन्नबाट तातो राख्छ । रुघाखोकीबाट बच्न जाडो मौसममा पनि यो चिया पिउन सकिन्छ ।

५. एनीमियाबाट छुटकारा पाउन सकिन्छ ।

शरीरमा हेमोग्लोबिनको मात्रा कायम राख्न आइरन धेरै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । गुडमा प्रशस्त मात्रामा आइरन हुन्छ । फलामले रातो रक्त कोशिकाहरूलाई फोक्सो र शरीरका विभिन्न भागहरूमा अक्सिजन पुर्‍याउन मद्दत गर्छ । दैनिक गुडको चिया पिउनाले शरीरमा आइरनको आवश्यकता पूरा हुन्छ । साथै शरीरले राम्रोसँग काम गर्न फलाम अवशोषित गर्छ । यदि तपाईं शरीरमा रगतको कमीबाट पिडित हुनुहुन्छ भने तपाईंले दिनमा एक पटक गुडको चिया अवश्य पिउनुपर्छ ।

६. जोर्नी दुखाइ कम गर्छ ।

गुडको चियामा भिटामिन र मिनरल्स जस्ता आवश्यक पोषक तत्वहरू प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ, जसले जोर्नी दुखाइ र हड्डी सम्बन्धी समस्यालाई कम गर्न सहयोगी मानिन्छ । गुड मिसाएर चिया पिउनाले हड्डी कडा हुने समस्या पनि हट्छ ।

कागती फाइदाका साथै बेफाइदा पनि छन्

कागती बहुउपयोगी फल हो । यसको सेवन स्वास्थ्यका लागि फाइदाजनक मानिनुका साथै सौन्दर्यमा पनि यसको उपयोगिता उत्तिकै छ । पानीमा कागतीको रस निचोरेर पिउनाले शरीरलाई भिटामिन सी, पोटासियम र फाइबर मिल्छ । तर, यसको अत्यधिक सेवन गर्नाले हाम्रो शरीरलाई नकारात्मक असर पनि गर्न सक्छ ।

कागतीमा पाइने सिट्रस एसिडले दाँतलाई हानी पुर्‍याउन सक्छ । यदि तपाईं धेरै मात्रामा कागतीको सेवन गर्नुहुन्छ भने दाँत कूँडिने वा भन्फनाहट हुने समस्या आउन सक्छ । अरु के-के बेफाइदा गर्छ त कागतीले ?

१. पेट खराब हुने- यदि तपाईं दैनिक कागतीको रस वा अमिलोको अत्याधिक सेवन गर्नुहुन्छ भने तपाईंको पेट खराब हुन सक्छ, किनभने कागतीमा एसिडको मात्रा धेरै हुन्छ । हाम्रो पेटले त्यसलाई पचाउन सक्दैन र पेट दुख्ने, उल्टि आउने सम्भावना हुन्छ ।

२. दाँत भन्फनाउने- माथि नै भनियो कि कागतीमा हुने सिट्रस एसिडले दाँतलाई असर गर्छ । यदि तपाईंलाई कागती पानी पिउन छ भने सकभर स्ट्रुले पिउने गर्नुहोस् । यसो गर्नाले कागती पानीले दाँतलाई छुन सक्दैन । अन्यथा दाँतमा तातो चिसो लाग्ने वा भन्फनाहट हुने समस्या हुन सक्छ ।

३. डिहाइड्रेसन- कागती पानी पिउनाले बारम्बार पिसाब आउने समस्या हुन्छ, जसले शरीरमा पानीको कमी हुन सक्छ र डिहाइड्रेसन हुन्छ ।

४. माइग्रेन र टाउको दुख्ने- कागती धेरै सेवन गर्नाले लगातार टाउको दुख्ने र माइग्रेनको समस्या पनि हुन सक्छ । यसमा पर्याप्त मात्रामा एमिनो एसिड हुन्छ जसले हाम्रो दिमागमा रक्तप्रवाहलाई अचानक तेज बनाईदिन्छ । यसैकारण धेरै टाउको दुख्ने र माइग्रेन हुन सक्छ ।

५ मिर्गौला र पिताशयको थैलीको समस्या- कागतीमा अक्सलेट पनि हुन्छ, जुन धेरै सेवन गर्नाले शरीरमा गएर पत्थर बन्न सक्छ । यस्तो क्रिस्टलाईज अक्सलेटले मिर्गौला र पिताशयको थैलीमा स्टोनको रुप लिन सक्छ ।

६. छाला डढ्ने- हुन त हामी कागतीलाई सुन्दरताको लागि प्रयोग गर्छौं तर कागतीको अत्यधिक प्रयोगले हाम्रो छालामा सनवर्नको समस्या पनि हुन सक्छ ।



प्रधानमन्त्री..

दिएका रात्री भोजमासमेत सहभागी भएका थिए। तत्पश्चात प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड छिमेकी देश चीनको राजकीय भ्रमणमा आईपुगेका हुन् । उनले अस्टि ६ गते शनिवारबाट औपचारिक भ्रमण सुरु गरेको आज तेस्रो दिन भइसकेको छ। यस क्रममा प्रधानमन्त्री प्रचण्डलाई चीनको हाङचाउ शहरको हाङजाओ विमानस्थलमा चीन सरकारका खेलकुद तथा सामान्य प्रशासनमन्त्री एवं चिनियाँ ओलम्पिक कमिटीका अध्यक्ष गाव फ़िदानले स्वागत गरेका थिए।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दहाल प्रचण्ड चीनको हाङजाउमा सम्पन्न हुन गईरहेको २९ औं एशियाली खेलकुद कार्यक्रमको समुद्घाटन समारोहमा सहभागी भएका थिए। त्यस्तै प्रधानमन्त्री पचण्डले चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङसँग हाङजाउमा महत्वपूर्ण भेटवार्ता गरेपनि नेपालको चुच्चे नक्साको विषय नउठेको बुझिएको छ। यस क्रममा चीन र नेपालको टोली विच प्रतिनिधिमण्डलस्तरको छलफल पनि भएको थियो। सोही क्रममा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले नेपाल य

उद्योग वाणिज्य महासंघ र चाइना काउन्सिल फर प्रमोशन अफ इन्टरनेशनल ट्रेड (सिसिसिआईटी) ले संयुक्त रुपमा आयोजना गरेको विजनेस समिटमा सहभागी दुवै देशका उद्योगी तथा लगानीकर्ताहरूलाई संबोधन गर्दै नेपाल चिनियाँ लगानीकर्ताहरूका लागि अवसरको भूमिका भएको बताउँदै नेपालमा लगानी गर्दा कुनै समस्या नहुने र नेपालको विकासमा योगदान पुर्‍याएर मुनाफा आर्जन गर्न सकिने अवस्था रहेको बताए। चीन भ्रमणको सिलसिलामा आज चीनको राजधानी बेइजिङमा आफ्ना समकक्षी लि छियाङसँग द्विपक्षीय उच्चस्तरीय वार्ताको क्रममा चीनको राजनीतिक तथा प्रशासनिक नक्सामा नेपालका भूभाग कालापानी, लिपुलेक र लिम्पियाधुरा नसमेटिएको सन्दर्भमा पनि कुरा उठाउन सक्ने आकलन गरिएको छ। यसैगरी प्रधानमन्त्री प्रचण्डले राष्ट्रिय जनकांग्रेसको स्थायी समिति अध्यक्ष भ्नाओ लेजिसँग पनि भेटवार्ता गर्ने छन्। त्यसपछि प्रधानमन्त्री प्रचण्डले चीनको छोङछिङ महानगरपालिकामा अवस्थित छोङछिङ एकेडमी अफ एग्रिकल्चरल विज्ञान तथा प्रविधि विकासका क्षेत्रहरूको अवलोकन गर्दै आधुनिक कृषि प्रणालीका अलावा चीनले अपनाएको आधुनिक खेती प्रणाली बारे जानकारी लिने छन्। सो महानगरपालिकाले कृषि तथा प्रविधिको क्षेत्रमा छोटो समयमै उच्च सफलता हासिल गरेकाले त्यस विषयमा पनि अध्ययन अवलोकन गर्ने छन्।

चीनस्थित नेपाली राजदूतावासले आयोजना गर्ने चीन नेपाल लगानी सम्मेलनमा सहभागी उद्योगी व्यवसायीहरूलाई सम्बोधन गर्ने छन्। यस अवसरमा नेपाल र चीन विच लगानी क्षेत्र पहिचान गरी लगानी प्रवर्द्धनका साथै लगानी प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक मार्ग प्रसस्त गरिने छ। प्रधानमन्त्री प्रचण्डको भ्रमण कार्यसूची अनुसार नेपालसँग सिमाना जोडिएको चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतको भ्रमण गर्ने क्रममा त्यहाँका उच्च पदस्थ अधिकारीसँग भेटवार्ता गरी ३० सेप्टेम्बर शनीवारका दिन आफ्नो प्रतिनिधिमण्डल सहित स्वदेश फर्कने छन्।

आदिवासी....

गरेको छ। तर, त्यहाँको सरकारले प्रस्ताव गरेको कानुनमा आरक्षणलाई कमजोर बनाएको उल्लेख थियो। प्रस्तावित कानुनमा सन् १९८८ भन्दा अगाडि हाल दाबी गरिएका भूमिमा मानिसहरू नबसेको भेटिएा त्यसलाई कृषि र पशुपालनका लागि प्रयोग गर्ने विषय रहेको थियो। त्यसले आदिवासी समुदाय, किसान र

पशुपालक विचको भूमि द्वन्द्व अन्त्य गर्ने लक्ष्य राखेको थियो।

यस्तोमा आफ्ना पुर्खाको भूमि हडपन खोजेको भन्दै त्यहाँका आदिवासी जनजाति समूहहरू धनुर्वाण र भाला सहित प्रहरीसँग भडपमा उत्रिएका थिए। प्रहरीको अश्रु ग्यास र रबरको गोलीको वदलामा आन्दोलित समूहले पुर्ख्यौली हतियार धनुर्वाण र भालाले जवाफ दिएका थिए।

ब्राजिलको अमेजन वर्षावन क्षेत्रका ७ सय ३ क्षेत्रमा तीन सयभन्दा बढी आदिवासी जनजाति समूहको बसोबास रहेको छ। उनीहरू जंगलका क्षेत्रलाई आफ्ना पुर्खाको भूमि भएको ठान्छन्। त्यहाँको नयाँ कानुनले तीन सय क्षेत्रका भूभागमा आदिवासी जनजाति समूह बसेका छन्। त्यसलाई सुरक्षा गर्ने योजना थियो। प्रस्तुत नयाँ कानुनले वन विनाश, भूमि अतिक्रमण तथा सुनखानीको रक्षा गर्ने पनि लक्ष्य राखेको थियो। यद्यपि आदिवासी जनजाति समूहले आफ्ना पुर्खाको भूमि हडपन सरकारले नयाँ कानुन बनाइरहेको आरोप लगाउँदै आन्दोलन चर्काइरहेका थिए। अदालतले आदिवासी जनजातिको पक्षमा फैसला गरेपछि, त्यहाँका स्थानीय समुदायहरू खुशी र हर्षित भएको बताइन्छ। फलतः उनीहरू सडकमा र्दै, नाच्दै र हाँस्दै गरेको दृश्य देख्न सकिने उल्लेख छ। ब्राजिलको सर्वोच्च अदालतका कुल ११ मध्ये दुई न्यायाधीशहरूले आदिवासी जनजातिको भूमि अधिकारको विपक्षमा मतदान गरेको समाचार स्रोतले जनाएको छ।

पुनः..

प्रदेशका ८२ जनाे सांसदहरूलाई जुनसकै सार्वजनिक कार्यक्रममा पनि कालो भन्डा देखाउँदै विरोध गर्ने पहिला देखिनै घोषणा गरेको थियो। संघर्ष समितिले प्रदेशको नाम कोशी खारेज गरी पहिचानको आधारमा राख्नु पर्ने माग गर्दै फण्डे सात महिना अघिदेखि आन्दोलन गरिरहेका छन्। संयुक्त संघर्ष समितिले पहिचानको विपक्षमा रहेकाविशेषगरी एमाले नेताहरूलाई नै समितिले लक्षित गरी विरोधका कार्यक्रमहरु गर्दै आएको छ।

अख्तियारद्वारा....

गरेको आरोपमा अख्तियारले मुद्दा दायर गरेको हो। विद्यालय भवन निर्माण गर्न प्राविधिकले तयार गरेको मूल्याङकन र भुक्तानीका लागि स्वीकृत टिप्पणीमा उल्लेखित रकमभन्दा बढी उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी दिएर अनियमितता गरेको आरोपमा उनीहरूविरुद्ध मुद्धा दायर गरिएको आयोगका प्रवक्ता भोला दाहालले बताएका छन्। आयोगले जनाए अनुसार उनीहरूले स्वीकृत रकमभन्दा रु छ लाख ५८ हजार चार सय ४० दशमलव १६ पैसा बढी भुक्तानी दिएको आयोगको आरोप छ। आयोगले सोही अनियमितता प्रकरणमा सलग्न भएको आरोपमा उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष रामबाबुप्रसाद यादव, सचिव रामाकान्त प्रसाद र कोषाध्यक्ष किरणदेवी यादवविरुद्ध पनि मुद्दा दायर गरेको छ। उनीहरूले उपभोक्ता समितिको बैक खाता सञ्चालन गरेको एवं नगरपालिकासँग भएको सम्झौता बमोजिमको शर्त पालना नगरी, भुक्तानीका लागि स्वीकृत भएभन्दा बढी तथा निर्माणमा परिमाणभन्दा बढी भुक्तानी लिएको भन्दै मुद्दा दायर गरिएको बताइएको छ।

राष्ट्रिय..

आम्दानी विवरणसमेत सार्वजनिक गरेका थिए।साधारणसभाले अध्यक्ष, कार्यवाहक महासचिव र कोषाध्यक्षले पेस गरेको प्रस्तावित प्रतिवेदन हुबहु पारित गरिएको थियो। एनएफपीज स्थापनाको २७ वर्ष प्रवेश गरेको उपलक्ष्यमा विभिन्न फोटो पत्रकारहरू सम्मानित भएका छन्।

सभाको प्रमुख अतिथि वन तथा वातावरणमन्त्री वीरेन्द्र महतोले वरिष्ठ फोटो पत्रकार सम्मानबाट श्रीधरलाल मानन्धर, राम गुरुङ, शेखर चौलागाई र प्रवीण श्रेष्ठलाई दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरे भने, निरन्तर २५ वर्ष फोटोग्राफीमा योगदान गरेबापत राजभाइ सुवाललाई पनि सम्मानित गरिएको थियो।

एनएफपीजेलै यसै वर्षदेखि ‘प्रेसिडेन्ट अवार्ड’समेत वितरण शुरु गरेको छ। सो अवार्ड अध्यक्षको स्वविवेकले दिने भनिए अनुसार नै पहिलो अवार्ड एनएफपीजेकै कोषाध्यक्ष सागर श्रेष्ठले हात पारे भने, हरिगोपाल प्रधान फोटो पत्रकारिता सम्मान अन्तर्गत साहसिक फोटो पत्रकारिता पुरस्कार कल्पना महर्जन, संस्कृति सम्पदा पत्रकारिता पुरस्कार रत्नाकिशोर श्रेष्ठ, मनोरञ्जन फोटो पत्रकारिता पुरस्कार सुरेशकुमार श्रेष्ठ, खेल पत्रकारिता पुरस्कार विजय महर्जन र पर्यापर्यटन फोटो पत्रकारिता पुरस्कार अम्बी तोलाङले पाएका छन्। पर्यापर्यटन विधामा गत वर्ष पुरस्कार पाए पनि अनुपस्थित रहेका नारायण सिलवालले यसै कार्यक्रममा गत वर्षको पुरस्कार लिएका थिए। यस्तै पूर्व साशस्त्र प्रहरी नायब महानिरीक्षक माधव थापाले स्थापना गरेको ‘माधव थापा जोखिमपूर्ण फोटो पत्रकारिता सम्मान’ मुकुन्द कालिकोटलाई प्रदान गरियो। प्रमुख अतिथि वन तथा वातावरणमन्त्री महतोलै फोटो पत्रकारहरू मूलुक समृद्धिको अंग भएको बताउँदै समाजलाई सुसूचित गराउन फोटो पत्रकारहरूको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने उल्लेख गर्दै ‘केही साथीहरूले ज्यानकै बाजी राखेर फोटो खिचेको पनि देखेको छु। फोटोले हाम्रो देशको संस्कृति, सभ्यता देखाउँछ। अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नेपालमा भएका चिजहरूलाई उजागर गर्छ। पर्यटक भित्र्याउन महत्त्वपूर्ण भूमिका निभाउँछ’, भनेका थिए। यसैगरी

विशेष अतिथि सांसद रामहर खतिवडाले फोटो पत्रकारितामार्फत खबरदारीको अपेक्षा सधै गरेको बताउँदै नेताको घण्टौं लामो भाषणभन्दा फोटो पत्रकारको एउटै फोटोले सशक्त कथा भन्ने बताएका थिए। यस्तै नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान नेपालका निर्देशक दीपककुमार अधिकारीले फोटो पत्रकारिताले खबरदारी गर्नु पर्नेमा जोड दिएका थिए।

अख्तियारको...

हेर्ने सचिव लीलादेवी गड्तौलासँग संशोधन विधेयक ल्याउन पर्ने कारण बारे जानकारी लिएका छन्। चार वर्षअघि नै संसदमा दर्ता भएको विधेयक राष्ट्रिय सभाले गत चैत २७ मा पारित गरेर दफावार छलफलका लागि समितिमा पठाएको थियो। संशोधित विधेयकमा अख्तियारलाई निजी कम्पनी, एनजीओको कारोबार माथि पनि अनुसन्धान गर्न दिने व्यवस्था गरिएसँगै उद्योग वाणिज्य महासंघ, ठेकदार कम्पनी, एनजीहरूले भने विधेयकमा उक्त व्यवस्था हटाउनका लागि लविङइड शुरू गरिरहेको बताइन्छ।

मनकारी....

लागि रकम नभएको र केही महिना देखि घर भाडासमेत तिर्न नसकिरहेको अवस्थालाई यहाँहरु जस्ता मनकारीहरुबाट सहयोगको अपेक्षा सहित निज जमुना कुमारी थापाको नाममा रहेको नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैकको खाता नं. ०१९०५०८०२१३२६४ वा सिधै मोबाइल नम्बर ९८०३०३५२३०, गैरीधारा, काठमाडौंमा सम्पर्क गरी दिनु भनी पीडितले अपिल गरेकी छिन्।

पत्रकार....

आवाज उठाउने तथा नेपाल पत्रकार महासंघले पत्रकार शुद्धीकरणका नाममा पार्टीमा आस्था राखेकै आधारमा महासंघको सदस्यताबाट वञ्चित गर्ने कार्यको भण्डाफोर गर्ने लगायतका समसामयिक प्रस्ताव पारित गरेको बताइएको छ। गठन भएको नयाँ कार्यसमितिको बैठक चाँडै बसेर संगठन र संघर्ष सम्बन्धी निर्णय लिइने पनि बताइएको छ।

मोहन वैद्य नेतृत्वको नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) र धर्मेन्द्र वास्तोला नेतृत्वको नेकपा (वहुमत) विच गत वैशाख १८ गते पार्टी एकता भई क्रान्तिकारी कम्युनिष्ट पार्टी नेपाल घोषणा भएको थियो। ती दुवै पार्टी विच एकता भएपछि त्यसका जनवर्गीय तथा शुभेच्छुक संस्था विच एकता प्रक्रिया जारी रहेको क्रान्तिकारी कम्युनिष्ट पार्टीले जनाएको छ। पार्टीका अनुसार यो अघि विद्यार्थी, युवा, महिला, मजदुर, बुद्धिजीवी लगायतका जनवर्गीय संगठनको एकता सम्मेलन सम्पन्न भइसकेको बताइएको छ।

अपहरणकारी.....

विकास बैक नजिकको मोडमा रहेको क्वाटरतर्फ जाने क्रममा भीमसेन पण्डित, रोहित पलिवाल, बन्नीप्रसाद ढुंगाना, सुनील श्रेष्ठ, नवीन क्षेत्री, लुप्पा तामाङ भनिने सुब्बा तामाङ र गौतम योञ्जन सहितको समूहले अपहरण गरी नुवाकोट, काठमाडौं र धादिङका विभिन्न ठाउँमा राखेका थिए। अपहरणकारीको समूहले पीडित परिवारलाई ईन्टरनेट तथा कल बाइपास प्रविधिको प्रयोग गरी फिर्तीबापत साढे तीन किलो सुन मार्गेको थियो। नेपाल तथा इण्डियामा बराबर बसोबास गर्ने रोहित पलिवाल अग्रवालले भारतबाट २०६७ जेठ ५ गते राति पीडित परिवारलाई इन्टरनेट तथा कल बाइपास प्रविधिको प्रयोग गरी फिर्तीको लागि साढे तीन किलो सुन वार्गेनिङ गरेकोमा वि.सं.२०६७ जेठ १९ गते अपहरितबाट फिर्तीतीबापतको सुन इण्डियाको कानपुर आसपासको क्षेत्रमा प्राप्त गरेपश्चात् सो समूहले जेठ २२ गते विहान २:३० बजे डा. श्रेष्ठलाई अज्ञात स्थानबाट ल्याई धादिङको मफिमटारमा छाडेका थिए।

स्वदेश...

अधिकांश छानिएर टोफेल, स्याट, आईईएलटीएस उतीर्ण भएका विदेश पलायन हुन्छन्। उनीहरूमा हामीले हाम्रा विश्वविद्यालयप्रति विश्वास जगाउन सकेनौं, हाम्रो शिक्षा प्रणालीप्रति विश्वास जगाउन नसकेको औल्याए। ‘स्वदेश खतम विदेश उत्तम’ भन्ने मनोविज्ञान समाजमा विस्तारै हावी हुँदै गइराखेकोले युवा र विद्यार्थीहरूमा पनि यो भावना छाउँदै गइराखेको कथन मन्त्री राईको छ।, ‘विदेशमा जे काम गरेर वा जति दुख गरेर भए पनि पढ्न तयार हुने तर स्वदेशमा विश्वविद्यालयले काम गर तिमीलाई पकेट मनी विदेशको विश्वविद्यालयले जस्तै गरी उपलब्ध गराउँछौं, स्कलर सिप पनि दिन्छौं भन्दा स्वदेशमा बसेर काम गर्न तयार नहुने विद्यार्थीको गलत

मनोविज्ञान रहेको बताउँदै

पोखरा विश्वविद्यालयले विद्यार्थीलाई ‘जब एन्ड एजुकेशन’का लागि ७० लाख बजेट छुट्याए पनि कुनै पनि विद्यार्थी त्यही काम गर्दै पढ्न तयार नभएको तीतो अनुभव सुनाउँदै विद्यार्थीलाई ‘कसरी कामप्रति मोह जगाउने ? भनि प्रश्नसमेत गरेका थिए। त्यसैगरी मन्त्री राईको थप प्रश्न छन्, अब हामीले हाम्रा विद्यार्थीलाई कामप्रति मोह कसरी जगाउने ? काम सानो हुँदैन, काम गर्नुपर्छ भन्ने कुरा कसरी सिकाउने ?’ हलो जोत्ने कोदालो खन्नेलाई सानो मान्छेका रूपमा हेर्ने सामाजिक धारणा अब फेर्नु पर्ने बताए। शिक्षाको परिभाषा रोकेर राख्न नसकिने जिकिर गर्दै ‘पहिले हलो जोत्नु शिक्षा हुँदैनथ्यो, आरनमा बसेर घन ठोक्नु शिक्षा हुँदैनथ्यो, कुनै समय चोयाको डोका बुन्नु, डालो बुन्नु शिक्षा हुँदैनथ्यो। अहिले त त्यो सबै शिक्षा हो। शिक्षा क्षेत्रमा लगानी बढाउन नसक्नु नै पहिलो मुख्य समस्या रहेको र लगानीको तुलनामा उपलब्धि हासिल गर्न नसक्नु दोस्रो समस्या रहेको औल्याए। शिक्षामा कूल बजेटको २० देखि ३० प्रतिशत लगाउनु पर्ने अन्तराष्ट्रिय मान्यता भए पनि नेपालले चालु आर्थिक वर्षमा ११ दशमलव २ प्रतिशत मात्रै लगानी गरेको मन्त्री राईले बताए।

राष्ट्रपति.

भन्ने शब्द थप गर्न सुभाव दिएको छ। प्रतिवेदनमा दलित समुदायको व्यक्ति मन्त्री अनिवार्य हुनु पर्ने व्यवस्था नरहेकै कारण अहिलेको मन्त्रिपरिषदा एक जना पनि दलित समुदायबाट मन्त्री नरहेको जनाएको छ। राष्ट्रपतिलाई बुझाएको प्रतिवेदनमार्फत नै संघीय व्यवस्थापिकाको धारा ८४ को उपधारा एक बमोजिम प्रतिनिधि सभामा १६५ वटा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये १३ प्रतिशतले हुन आउने निर्वाचन क्षेत्रमा दलित दलित विच मात्र प्रतिस्पर्धा हुनेगरी आउन सक्ने चक्रिय निर्वाचन प्रणाली राख्नु पर्ने पनि सुभाव दिएको छ। त्यस्तै दलित समुदायबाट प्रत्यक्षतर्फ अनिवार्य हुनुपर्ने व्यवस्था नभएका कारण अहिलेको प्रतिनिधिसभामा संयोगले नेकपा (एमाले)बाट छविबाल विश्वकर्मात्रै निर्वाचित भएका छन्। बाँकी १६ जना दलित समुदायका सांसद भने समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित भएका उल्लेख गरेको छ। यस्तै धारा ८६ को उपधारा दुई ख बमोजिम मन्त्रिपरिषदको सिफारिसमा राष्ट्रियसभामा राष्ट्रपतिले तीन जना मनोनित गर्नेमा अनिवार्य एक जना दलित मनोनित गर्नु पर्ने व्यवस्था राख्न सुभाव पनि दिएको छ। अहिले तीन जना मनोनित गर्दा एक जना अनिवार्य महिला गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै धारा १६३ मा संघीय सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा पठाउने प्रदेश प्रमुखमा कर्मिमा एक जना दलितको अनिवार्य प्रतिनिधित्वको व्यवस्था हुनुपर्ने पनि आयोगको सुभाव छ। सात प्रदेशमा सात जना प्रदेश प्रमुख नियुक्त हुँदा संयोगले मात्रै कर्णाली प्रदेश प्रमुखमा तिलक परियार नियुक्त छन्। धारा १६८ बमोजिम बन्ने प्रदेशक मन्त्रीपरिषदमा अनिवार्य एक जना दलित पुरुष र एक जना दलित महिलासमेत दुई जना दलित समुदायबाट मन्त्री बन्ने व्यवस्था हुनुपर्ने सुभाव आयोगले दिएको छ। प्रतिवेदनमा अनिवार्य व्यवस्था नगरिएकै कारण कतिपय प्रदेशको मन्त्रिपरिषदा एक जना पनि दलित समुदायबाट मन्त्री नभएको जनाएको छ। धारा १७५ को उपधारा एकको क बमोजिम निर्वाचित प्रणालीमा १३ प्रतिशतले हुन आउने सिट दलित मात्र लड्ने चक्रिय निर्वाचन क्षेत्र निर्धारणको व्यवस्था गर्न सुभाव दिएको छ। प्रतिवेदनमा संयोगले सात वटै प्रदेश सभामा तीन जना मात्रै दलित समुदायबाट प्रत्यक्ष निर्वाचन

प्रणालीबाट निर्वाचित भएको उल्लेख गर्दै भाग १६ को स्थानीय कार्यपालिका र भाग १७ को स्थानीय व्यवस्थापिकामा १३ प्रतिशत दलित निर्वाचित भएर आउने व्यवस्था गर्न पनि आयोगले सुभाव दिएको छ। अहिले स्थानीय कार्यपालिकामा दलित वा अल्पसंख्यक समुदायबाट गाउँ सभाले निर्वाचित गरेका दुई जना सदस्य गाँउ कार्यपालिका सदस्य रहने व्यवस्था छ। त्यस्तै संवैधानिक नियुक्तिमा समानुपातिक समावेशी गर्ने र निजामती सेवामा १३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व अनिवार्य पुर्‍याउने पर्ने व्यवस्थ गर्न आयोगले सुभाव दिएको छ। अहिले निश्क्रिय रहेका तर, खारेज भइनसकेका उपेक्षित, उत्पीडित र दलित वर्ग उत्थान विकास समिति र वादी विकास समितिमा पदाधिकारी नियुक्ति गर्न पनि आयोगले सरकारलाई सिफारिस गरेको छ। संवैधानिक रूपमा प्रबन्ध गरिएको समानुपातिक समावेशीतालाई व्यवहारमा कार्यान्वयन गर्न नसकिएको, दलित समुदायलाई आफ्ना हक अधिकारप्रति सचेत गराउन र कानुनी व्यवस्थाको कार्यान्वयनका लागि अग्रसर गराउन कठिनाइ भइरहेको आयोगको प्रतिवेदनमा भनिएको छ। समाजमा बढ्दै गएका जातीय विभेदका घटनालाई कानुनी दायरामा ल्याउने, पीडितलाई न्याय दिलाउने तथा दोषी उपर कारवाही गराउने कार्यमा कठिनाई भइरहेको आयोगको ठहर छ। आयोगमा अत्यन्तै सीमित मात्रामा स्रोत र साधन रहेको तर, आयोग बारे १० वर्षमा गरिने पुनरावलोकनका सन्दर्भमा हेर्दा संविधान लागु भएको पाँच वर्षपछि गठन भएका आयोगलाई बाँकी पाँच वर्षमा आफ्नो औचित्य पुष्टि गर्ने गरी कार्य गर्न कठिन भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।आयोगको सिफारिस कार्यान्वयन बाध्यात्मक नहुँदा र अर्थन्यायिक अधिकार निर्दाा, आयोगलाई प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद कार्यालयको सट्टा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई सम्पर्क मन्त्रालय बनाइ प्रशासनिक प्रमुख नवनाईदा मन्त्रालयको सचिवलेसमेत आयोगलाई नटेर्ने गरेको आयोगको गुनासो छ। अधिकारका हिसाबले आयोगलाई संवैधानिक रूपमा कल्याण गरिएको भए पनि स्वायत्त नभई अधिकारविहीन बनाइएको, आवश्यक कर्मचारी आफैले राख्न नपाउने र कर्मचारीको दरबन्दी कटौती गर्ने जस्ता कार्य सरकारले गरेको पनि आयोगको गुनासो गरिएको छ।

आवश्यक कर्मचारी आफैले राख्न नपाउने र कर्मचारीको दरबन्दी कटौती गर्ने जस्ता कार्य सरकारले गरेको आयोगको गुनासो आयोगको उल्लेख छ। प्रतिवेदन बुझाउँदै आयोगका अध्यक्ष विश्वकर्माले राष्ट्रपति पौडेललाई दलित आयोगले यो वर्ष २२ वर्षपछि फेरि दलितको जात र थरको नयाँ सूचीकरण गरेको जानकारी गराएका थिए। प्रतिवेदन बुझ्दै राष्ट्रपति पौडेलले राजनीतिक स्थायित्व र सुशासन कायम गरी विभिन्न जात-जाति, क्षेत्र, वर्ग, लिंगका समस्या समाधानतर्फ सबैको ध्यानकेन्द्रित हुनुपर्ने बताउँदै राजनीतिलाई स्थायित्व दिएर सुशासन कायम गर्न सके सबैका समस्या समाधान हुने धारणा राखे। अति पिछ्छिएको र विकट क्षेत्रमा सचेतना अभियान सञ्चालन गरे समाजमा देखिएका विकृति विसंगति हटाउन सहज हुने राष्ट्रपति पौडेलको भनाइ रहेको छ। राष्ट्रपति पौडेललाई बुझाइएको आयोगको प्रतिवेदनमा आठ परिच्छेद र ११ वटा अनुसूची रहेको आयोगका सदस्यसमेत रहेका प्रवक्ता सुन्दर पुर्कुटीले जानकारी दिदै आयोगले संविधानको धारा २९४ को उपधारा एकको व्यवस्था अनुसार शुक्रवार राष्ट्रपतिलाई प्रतिवेदन बुझाएको बताएको हो।

नागरिकको कर्तव्य पूरा गरौं, भ्रष्टाचार र अनियमितता विरुद्धमा उजुरी गरौं।

- घुस लिने र दिने दुवै अपराधी हुन्।
- सार्वजनिक सम्पत्ति साझा सम्पत्ति भएकोले दुरुपयोग हुन नदिऔं।
- सदाचारीलाई सम्मान र पुरस्कृत गरौं, भ्रष्टाचारीलाई दण्ड र तिरस्कार गरौं।
- तसर्थ:**
- भ्रष्टाचार वा अनियमितता भएको वा हुन लागेको थाहा भएमा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा सम्बन्धित निकायमा उजुरी दिऔं।
- विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा प्राविधिक परीक्षण गराऔं।
- सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली पालना गरी आयोजना सम्पन्न गराऔं।
- सुशासन र सदाचार पद्धति कायम राख्ने कार्यमा सहयोग गरौं।



नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड